Ε. Γ. ΦΟΡΤΥΝΑΤΟΒΑ

ΑΝΑΓΝΟΣΤΙΚΟ

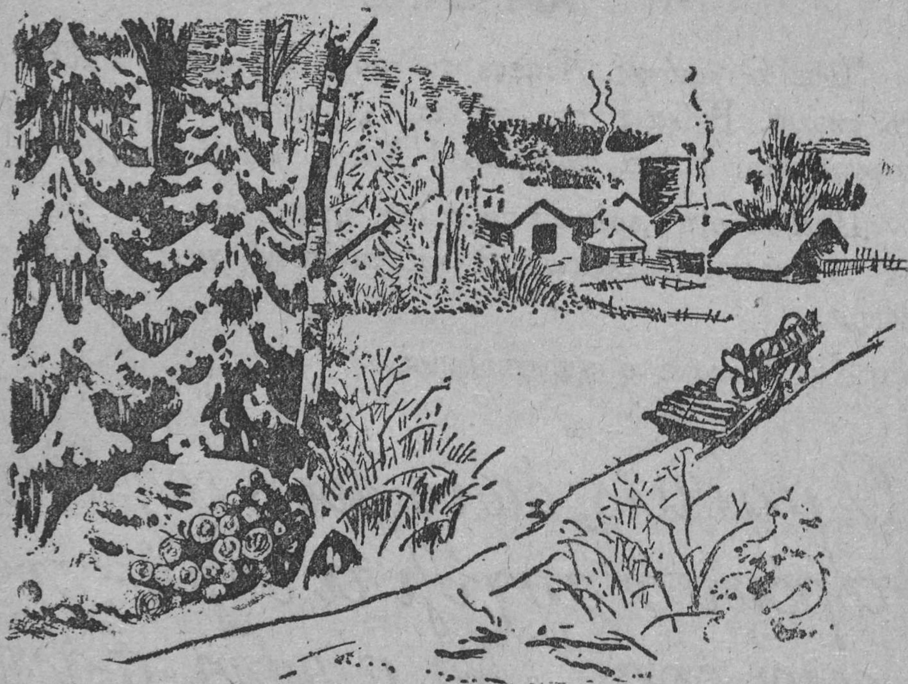
ΜΕΡΟΣ I.
ΠΡΟΤΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΜΑΘΙΣΙΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙ ΑΠΤΙ ΡΟΣΙΚΙ ΕΚΔΟΣΙ, ΠΥ ΕΠΙΚΙΡΟΘΙΚΕ
ΑΠΤΙΝ ΚΟΛΕΓΙΑ ΤΥ ΛΚΜ ΤΙΣ ΡΣΟΣΔ
ΕΠΙΚΙΡΟΘΙΚΕ ΑΠΤΙΝ ΚΟΛΕΓΙΑ ΤΥ ΛΚΜ ΤΙΣ ΥΣΣΔ

ΥΚΡΑΝΙΚΟ ΚΡΑΤΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΟΝ
ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΙΟΝΟΤΙΤΟΝ
ΜΑΡΙΥΠΟΛΙ
1933

— Δόθικε για ςτιχιοθέτισι 14-XI-33. —
— Επιτράπικε για εκτίποςι 16-XI-33. —
Εκδοτικὸ εθνικόν μιονοτ. 28-Ε. Τιράζζ 3000.
Γορλίτ 5/Γ. Αριθμός παρανκελίας 6913.

ПЕРЕВОД Ф. Г. КСИФОС
ЛИТ. ОБРАБОТКА А. ДИМИТРИУ
ОТВЕТ. РЕДАКТОР Л. ЛЕО

ΧΙΜΟΝΑΣ

'Αςπρο κε χνυδάτο χιόνι
πέφτι κάτο κε ςκεπάζι
ςπίτια, τζόλια. Ο αγέρας
το ςορέβι, το ςτιβάζι.
'Ολα λάμπυν ςκεπαζμένα
μ' άςπρο παςτρικό ςεντόνι.

Ι τζανά γοργά γλιςτράι
πάνο ςτο βαθί το χιόνι.
Γίνανε μικρές ι μέρες
κε ο ίλιος δε ζεςτένι.
Χιμονιάτικο αγιάζι
όλα τα ποτάμια δένι.

ΝΑ ΤΟ ΒΡΙΣ

Άσπρο σεντόνι σκέπασε όλο το τζόλι.

ΑΡΓΙΣΑΝΕ

Ίρθε ο χιμόνας. Έπεςε το χιόνι. Τα πεδιά διαβένανε ςτο ςκολιό. Βγίκανε ςτι ςτράτα. Αρχίςανε τα πεδιά το χιονοπόλεμο. Κε τί πολέμιζμα! Μόνο νταγιάνεπςε!

Πολί κερό πολεμύςανε τα πεδιά. Στο ςτερνό ίρθε ςτο νύτυς το ςκολιό. Τρέκςανε, μα εκί τα πεδιά αρχίςανε πια το μάθιμα.

Νά τί έκανε ο χιονοπόλεμος.

Ο μαθιτίς, όπος κι'ο εργάτις, πρέπι ν'αρχίζι τι δυλιά-τυ στιν όρα. Να πιγένι πάντα στι δυλιά κε να μιν απομίνι αργά.

ΤΖΑΛΚΑ ΣΤΟ ΣΚΟΛΙΟ

Ε, πεδιά, με τον κερό
τρέκςτε τζάλκα ςτο ςκολιό!
'Ολι πιάςανε δυλιά
ςτα ζαβόντια, ςτα χοριά.
Νίπςυ φόρεςε κ' εςί
δυλεφτάδικο πεδί.
Τα βιβλία-ςας ςορέπςτε.
'Ολι ςτο ςκολιό-ςας τρέκςτε!

Ι ΔΥΛΙΑ-ΣΥ ΙΝΕ ΣΤΟ ΣΚΟΛΙΟ

Ο μπάρμπα Σίμος καθότανε μόνος-τυ στιν κοντόρα τυ κολχοζιύ.

Στιν κοντόρα μπίκε τρεχάτα ένα κορίτσι.

— Τί θέλις; Γιατί δεν ίςε στο ςκολιό;

— Ι μάνα-μυ με πέλςε... Στον τόπο-τις... Τα χτινά ν' αρμέγο... Αρόςτιςε ι μάνα-μυ.

— Ν' αρμέγις; Τζάλκα στο ςκολιό, — ίπε ο μπάρμπα Σίμος — κε δίχος εςένα θα κάνυμε τι δυλιά-μας. Στον τόπο τις μάνας-ςυ διάβικε άλι. Έτςι πές-τινα.

— Εγό κςέρο ν' αρμέγο, — τις κακοφάνικε τις Κςένιας.

— Μα πιος θα μάθι ςτον τόπο-ςυ; Στις μάνας-ςυ τον τόπο βρίςκυμε άλι, μα στον τόπο-ςυ άλι δεν έχι.

Ο μπάρμπα Σίμος με χορατά τιν έβγαλε όκςο κε τιν ίπε να τρέκςι στο ςκολιό.

ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΙ;

Οχ, ο Μίςας τι να κάνι;
— τα τετράδιά-τυ χάνι;
Μάθιμα να γράπςι έχι.
Χολιαζμένος τόρα τρέχι.
Τα γιρέβι ςτο ντυλάπι,
από κάτο απτο κρεβάτι,
το τραπέζι, το ςκαμνί,
μα να τἄβρι δε μπορί.
Τί να κάνι το πεδί,
πύ να πάι να τα βρι;

Ι τάιισι φιλάγι τον ιιερό

ΑΠΤΟ ΜΕΡΟΛΟΓΙ ΕΝΟΣ ΤΕΜΠΕΛΙ

2 ΤΥ ΔΕΚΕΒΡΙ.

Δεν πίγα ςτο ςκολιό, — τα δόντια-μυ πονύςανε.

11 ΤΥ ΔΕΚΕΒΡΙ

'Αργιςα ςτο μάθιμα,—το ρολόι απέμινε πίςο.

17 ΤΥ ΔΕΚΕΒΡΙ

Δεν πίγα ςτο ςκολιό, — ι κιλιά-μυ πονύςε.

21 ΤΥ ΔΕΚΕΒΡΙ

Πάλι δεν πίγα ςτο ςκολιό: ι μάνα-μυ βγίκε κε μυ ίπε να κυνίζο το Μίςςα.

ΣΟΡΕΒΝΟΒΑΝΙΑ

Στο διάλιμα ι Κάτια ίπε:

— Πεδιά, ελάτε να κάνυμε ςορεβνοβάνια. Δίνυμε το λόγο-μας: να φιλάγυμε παςτρικά τα τετράδιά-μας, να μιν κςεςκίζυμε τα βιβλία-μας, να μιν αργύμε ςτα μαθίματα. Λιπόν, πιος πιόνα θέλι να προςκαλέςι;

Αρχίςανε τα πεδιά να προςκαλύνε ςε ςορεβνοβάνια το ένα τἄλο.

Ο Αλέκος ίπε:

— Εγό προςκαλό ςε ςορεβνοβάνια τον Κόλια. Εκίνος αργί ςτο μάθιμα κε τα τετράδιά-τυ πάντα ίνε λερά.

— Κε ςι πάντα αργίς ίπε ι Λένα.

Κι' ο Αλέκος λέι:

Εγό δίνο το λόγο-μυ άλο νὰ μιν αργίςο κε τα τετράδιά-μυ θα τα έχο παςτρικά.

Ο Κόλιας δέχτικε τιν πρόςκλιςι.

— Να δύμε ίπανε τα πεδιά,—τί λογιό θα εχτελέςετε το ντόγοβόρ-ςας. Θα το ντρανύμε.

— Θα το εχτελέςυμε!—φονάκςανε αντάμα ο Αλέκος κι' ο Κόλιας.

— Ελάτε να προςκαλέςυμε ςε ςορεβνοβάνια άλι γρύπα,— ίπε ι Κάτια.

Τα πεδιά το δεχτίκανε κι' αποφαςίςανε να γράπςυνε τυς όρυς τις πρόςκλιςις.

Ι ΜΕΡΑ ΟΛΟ ΚΕ ΜΙΚΡΕΝΙ

Ι μέρες γίνανε πολί κοντές. Στις εφτά το πυρνό ακόμα ίνε ςκοτινά. Κε ςτις τέςερις το βράδι πάλι ςκοτινιάζι. Το χιμόνα εμίς πάντα με τι λάμπα ςικονύμαςτε κε με τι λάμπα γεβματίζυμε. Το χιμόνα ι νίχτα ίνε μεγάλι. Στις 22 τυ Δεκέβρι έχυμε τιν πιο μικρί μέρα κε τιν πιο μακριά νίχτα.

ΤΑ ΧΑΔΙΑ ΤΥ ΧΙΜΟΝΑ

Νύνιςε ο χιμόνας να χάςι όλυς αптον κόζμο.

'Αρχιςε πρότα απτα πυλιά.

Μα τα πυλιά πετάκςανε ςε χλίτζκυς τόπυς. Ντρανά ο χιμόνας—δεν μπορί να τα καταςόνι.

Χυλτάιςε ςτα θεριά. Σκέπαςε με χιόνι τα τζόλια κε τα όρι. Πιλίγι αγιάζι πίςο απτο αγιάζι. Δε φοβιθίκανε τα θεριά. Μερικά ίχανε χλίτζκες γύνες κε τ' άλα μυλοθίκανε μέςα ςτις βαθιές τρίπες.

Κι' άλο πολί θιμόνι ο χιμόνας. Γλίγορα τρέχυνε τ' αγιάζια, ςαν τα ςφιριά χτιπύνε. Πάνο ςτα ποτάμια, ςτις λίμνες, γιοφίρια κάνυνε. Παγόςανε τα ποτάμια κ' ι λίμνες, μα μόνο πάνο-πάνο. Κε τα πςάρια όλα διαβίκανε βαθιά. Κάτο απτον πάγο δεν κριόνυνε.

'Αρχιςε πια τυς ανθρόπυς να ιριςςτραίζι. Πιλίγι αγιάζι πίςο απτο αγιάζι. Χτιπύνε τα αγιάζια ςτις πόρτες κε ςτις γονέες. Μα ι άνθροπι ανάβυνε τις ςόμπες. Κάθυντε μέςα ςτα χλίτζκα ςπίτια κε γελύνε το χιμόνα.

Τα μικρά πεδιά — κι' αφτά δε φοβύντε το χιμόνα. Γλιςτρύνε με τα κονκί κε τις τζαναδίτςες, πέζυνε με τα χιόνια, κάνυνε από χιόνι ανθρόπυς, ντζάπια, κάνυνε κε κενόνυνε απάνο νερό. Κι' ακόμα φονάζυνε το αγιάζι:

— !Ελα να μας βοιθίςις!

Ο χιμόνας ίνε υςιμτζίς γιοφίρια χτίζι.

ΠΑΝΟ ΣΤΟΝ ΠΑΓΟ

'Οκςο έχι παγονιά.
Τρέχυν, πάνε τα πεδιά
ςτο ποτάμι με φονές,
με τραγύδια, με χαρές.
Κ' ένα κίτρινο ςκιλί
λάζι κε γλιςτρά μαζί.
Πέφτι μαλακό το χιόνι
κε ςτις βλεφαρίδες λιόνι.

ΠΑΝΟ ΣΤΑ ΚΟΝΚΙ

Τρέχο τόρα με κονκί,
ςαν αγέρας με ορμί.
Στραβοπάτιςα κε κάτο
τζάλκα βρέθικα ςτον πάτο.

ΓΙΑΛΙΑ ΑΠΟ ΝΕΡΟ

Αρχίςανε τα πεδιά να χτίζυνε ςτιν αβλί τυ ςκολιύ ςπίτι από χιόνι. Κάνανε τις γονέες κε τι ςτέγι κε κενόςανε απάνο νερό.

Δινατά ςτέκυνε ι γονέες.

Μα τί να βάλυνε ςτον τόπο τυ γιαλιύ;

Νυνίςανε τα πεδιά να κάνυνε απτο νερό γιαλιά.

— Κςέρετε τί, πεδιά; — ίπε ο Μίτιας, — μπορύμε να κάνυμε γιαλιά με λογιό-λογιό χρόματα.

— Μα πός;

— Ας βάλυμε μέσα στο νερό μπογιά κε ίςτερα το παγόνυμε.

Βρίκανε τα πεδιά διο φίλα παλιό τενεκέ, λιγίςανε τις άκρες-τυ — γενίκανε ταβάδες. Κενόςανε μέςα νερό, βάλανε μέςα ςτον ένα κόκινι μπογιά κε ςτον άλο ςίνκα. Τυς βγάλανε ςτο αγιάζι, πάγοςε το νερό.

Τιν άλι μέρα θέλανε να βγάλυνε τον πάγο, μα αφτός δε βγένι.

Πίρανε τυς ταβάδες μέσα. Όσπυ μιλύσανε, ο πάγος από κάτο έλιοσε. Τα πεδιά κύποσαν τυς ταβάδες κε ο πάγος βγίκε.

Έγινε σα γιαλί! Τρέκσανε τα πεδιά να βάλυνε τα γιαλιά στο σπίτι.

ΕΤΣΙ ΙΝΕ ΓΙΑ ΟΧΙ;

Ο παπύς μέσα στι σόμπα, κε τα κσίλα πάνο στι σόμπα. Πάνο στον πάτο ι τζόρτα καπνίζι, κε πάνο απ'τι στέγι στέκι ι σόμπα

ΓΥΝΑ, ΜΑ ΔΕ ΧΛΕΝΙ

Ένας άνθροπος από χιόνι στέκετε όκσο.

— Ίνε γδιτός,—λέι ι Σίμα.

— Μα αν τον φορέσυμε γύνα χλένετε;

— Ελάτε ας κάνυμε πρόβα.

Τα πεδιά φορέσανε τον άνθροπο γύνα. Κι' αρχίσανε να πέζυνε με το χιόνι. Πέκσανε πολί. Φέρανε στο νύ-τυς τον άνθροπο, τρέκσανε σ' αφτόνα, τον πασπατέπσανε. Μα εκίνος πάλι ίνε κρίος.

— Νά δυλιά!—λέι ι Σίμα,—μα πός εμένα με χλένι ι γύνα;

— Κε σένα δε σε χλένι,—λέι ι Κατίνα.

— Μα γιατί τότε το χιμόνα φορύνε γύνα;

— Για α φιλάγι τι ζέςτι, — ίπε ι Κατίνα. — Μα ο χιονένιος άνθροπός-μας ίνε κρίος, δεν έχι ζέςτι για να βγι.

ΧΙΟΝΑΚΙΑ

Χιονάκια, χιονάκια
πετύν ςαν πυλάκια.
Ι Νίνα λιγάκι
ςορέβι χιονάκι.
Στι φύχτα το βάζι,
καλά το ςκεπάζι.

Ζεςτό να το κάνι
γιρέβι. Μα χάνι
το άςπρο το χιόνι, —
ςτι φύχτα-τις λιόνι.
Κε μένι λερό
μονάχα . . . .

ΝΑ ΤΟ ΒΡΙΣ

Πέντε πεδάκια, πέντε ςπιτάκια. Διαβίκανε τα πεδάκια ςτα ζεςτινά ςπιτάκια. Κάθε πεδάκι ςτο δικό-τυ το ςπιτάκι.

ΑΝΘΡΟΠΟΣ ΚΑΤΟ ΑΠΤΟ ΧΙΟΝΙ

Πίγε ο Κόςτας ςτο όρος να φέρι κςίλα κε άργιςε. Σικόθικε μπυράνι. Τυ φάνικε, πος δεν πάι ςτι ςτράτα-τυ. Πίγε να γιρέπςι τι ςτράτα.

Ο Κόςτας έχαςε τι δίναμί-τυ. Μπάτεπςε ςτο χιόνι. Το χιόνι τον ςκέπαςε.

Το άλογο ςτάθικε, ςτάθικε κε πίγε ςτο ςπίτι.

Στο ςπίτι ίδανε, ότι ίρθε το άλογο μοναχό-τυ. Πίγανε να γιρέπςυνε τον Κόςτα. Γιρέπςανε, γιρέπςανε, μα δεν τον βρίκανε κε γίριςαν όφκερα.

Το πυρνό από άλι ςτράτα πίγε ένας κινιγός με το ςκιλί. Το ςκιλί κάτι μιρίςτικε ςιμά ςτι ςτράτα. 'Αρχιςε με τα

πόδια-τυ να ςκαλίζι το χιόνι. Ο κινιγός πίγε να ντρανά τί ίνε εκί. Ντρανά—το ςκιλί έςκαπςε τρίπα κε αππιν τρίπα βγένι αχνός. 'Αρχιςε αφτός να ςκάφτι το χιόνι κε ντρανά: τζιχύρι, κε μέςα στο τζιχύρι πέφτι άνθροπος, κιμάτε.

Σκέπαςε το τζιχύρι με το χιόνι κε πίγε στο χοριό.

Σορέφτικε κόζμος. 'Εβγαλαν τον Κόστα κε τον φέρανε στο σπίτι. Μα στο σπίτι με μιας δεν τον πίγανε, μα πρότα τον τρίπςανε πολί κερό με το χιόνι. 'Ιςτερα από διο όρες ίρθε στα καλά-τυ κε γίρεπςε να φάγι.

ΝΑ ΤΟ ΒΡΙΣ

Στι φοτιά δεν κέετε, στο νερό δεν μιωατέβι.

Ο ΧΙΟΝΟΠΟΛΕΜΟΣ

Με το χιόνι καμομένο
σπίτι όμορφο γιαλίζι
κε σα φλόγα στιν κορφί-τυ
ι σιμέα κιματίζι.
'Ινε κάστρο! Να το πάρυν
σορεφτίκαν τα πεδιά.

Παλικάρια όλα, βράζυν,
έχυν άφοβι καρδιά.
Νά πια πέζι ι τρομπέτα.
Τα πεδιά ορμύν μπροστά.
Τρέχυν, ρίχνυν άσπρα βόλια
με φονές κε με χαρά.

ΦΑΜΠΡΙΚΑ ΑΠΟ ΧΙΟΝΙ

Χτίςανε τα πεδιά μεγάλι φάμπρικα από χιόνι. Χτίςανε κε νυνίζυνε:

— Τί φάμπρικα θα έχυμε;

— Ραφτικί,—λέι ο Κόλιας,—Ι μιτέρα-μυ στι ραφτικί φάμπρικα δυλέβι. Εκί με τις μιχανές ράφτι τις φορεςιές.

— Όχι,—ίπε ι Λένα,—ας ανίκςυμε ιφαντυργίο. Εκί κάνυνε πανί. Ι μάνα-μυ ιφένι, — εκίνι από πανί φυστάνια ιφένι.

— Φάμπρικα δέρματος φόνακςε ο Βίτιας. —Ο πατέρας-μυ ίνε τζεμπάρις. Εκίνος κάνι δέρματα.

— Ζαβόντι δέρματος κε όχι φάμπικα, — γέλαςε ι Μάνια.—Φάμπρικες για δέρματα δεν έχι.

— Ελάτε,—ίπε ο Βάνιας,—να κάνυμε ζαβόντι. Τέτιο όπυ δυλέβι ο πατέρας-μυ. Ο πατέρας-μυ ίνε μεταλίςτος. Εκίνος κάνι μιχανές. Το ζαβόντι εκίνο το λένε μιχανοεργοςτάςιο.

— Φονάκςτε πιο δινατά «ζίτο». Ανίχτικε κενύργιο ζαβόντι.

Ο Γριγόρις με κάρβυνο έγραπςε τιν ταμπέλα:

Μιχανοεργοςτάςιο ςτο όνομα τυ Βλαδίμιρ Ιλίτζ Λένιν.

ΚΙΝΙ ΔΥΛΙΑ

Ο Αντρέας κε ο Αχμέτ δεν κςέρυνε ο ένας τον άλο.

Ο Αντρέας ζι ςτι Μόςχα. Δυλέβι ςτο ιφαντυργίο.

Ο Αχμετ ζι μακριά-μακριά—στο Τυρκεστάν. 'Ολι μέρα δυλέβι στο τζόλι. Καλιεργί το μπαμπάκι.

Ζύνε αφτί σε λογιο-λογιό τόπυς τις Σοβιετικίς 'Ενοσις κε μιλύνε σε λογιο-λογιό γλόσες.

Μακριά ο ένας απτον άλο ζύνε ο Αντρέας κε ο Αχμέτ, μα κάνυνε τιν ίδια δυλιά: μπασμά κάνυνε.

Ο Αχμέτ στο κολχόζι καλιεργί το μπαμπάκι.

Ο Αντρέας στι Μόσχα απτο μπαμπάκι ιφένι μπασμά στι φάμπρικα.

Ι ΚΟΚΙΝΙ ΓΡΑΒΑΤΑ

Οριμάζι το μπαμπάκι το καλοκέρι στα τζόλια τυ μπαμπακιύ. Το σορέβυνε, το παστρέβυνε απτο σπόρο. 'Ιστερα το στέλνυνε στι φάμπρικα.

Στιν αρχί θα μπι στις κλοστικές μιχανές. Εκί απτο μπαμπάκι θα κάνυνε ράματα. Τα ράματα θα πάνε στο ιφαντυργίο. Από αφτά θα ιφένυνε λογιολογιό πανιά. Στα μπογιατζίδικα θα μπογιαντίσυν το πανί. Το έτιμο πανί θα πάι στιν κοοπερατίβα.

Πολι-πολί άνθροπι θα δυλέπσυνε πριν να φορέσι ο πιονέρος στι γύλα-τυ τιν κόκινι γραβάτα.

I ΜΑΝΑ-ΜΥ ΙΝΕ ΥΝΤΑΡΝΙΤΣΑ

Ι τάκςι-μας ίτανε ςτι φάμπρικα. Σ' αφτί τι φάμπρικα δυλέβι ι μάνα-μυ.

Μπίκαμε ςε μεγάλι φοςερί ζάλα. Εκί ςε διο γραμές ςτέκυντε ι μιχανές. Εδό δυλέβι μια μπριγάδα από υντάρνιτςες.

Στις άλες ζάλες κάθε εργάτρια δυλέβι ςε διο μιχανές. Εδό ι υντάρνιτςα δυλέβι ςε τρις μιχανές.

Πίγαμε ςτι μέςι τις ζάλας. Στον τίχο κρεμότανε ι πλακάτα:

Για τιν υντάρνικι δυλιά.

Κε ςιμά κρεμότανε ένα χαρτί, όπυ ίτανε γραμένες ι ιποχρέοςες, πυ έχυνε ι υντάρνιτςες!

Κάνυμε το δαφτό-μας υντάρνιτςες κε δίνυμε το λόγο-μας:

1. Να δυλέβυμε ςε τρις μιχανές.
2. Να δυλέβυμε δίχος μπρακ.
3. Να ντρανύμε καλά τις μιχανές.
4. Να πιγένυμε πάντα ςτι δυλιά.
5. Να τραβύμε κενύργιες ςιντρόφιςες ςτιν υντάρνικι δυλιά.

'Ακςαφνα ίδα τι μάνα-μυ. Στεκότανε ςτι μιχανί.

Ι μάνα-μυ γίριςε πίςο με γνόριςε κε χαμογέλαςε.

— Νά πια ίνε ι μάνα-μυ! — νύνιςα εγό. Εκίνι ίνε υντάρνιτςα.

ΣΤΙ ΦΑΜΠΡΙΚΑ ΤΟΝ ΠΑΠΥΤΣΙΟΝ

Αγοράςανε για τον Αλέκο Σιμεόνοφ κενύργια παπύτςια, — ςτραφτερά, με δέματα. Στιν ποντόςςβα έγραφε: «Σκοροχόντ».

Ι μάνα τυ Αλέκυ δυλέβι ςτι φάμπρικα «Σκοροχόντ».

— Πολί κερό τἄραφτες;—ρότιςε ο Αλέκος τι μάνα-τυ.—Βαρί, βέβεα, θα ίτανε να κάνις τις τρίπες για τα δέματα;

— Αφτά τα παπύτςια τα ράπςανε πολί άνθροπι. Ι δικί-μυ δυλιά ίνε μονάχα να κόφτο το δέρμα. Εγό ίμε κόφτρα. Κε τις τρίπες τις κάνι ι Κάτια Κιριακύλοβα. Με τα χέρια ίνε βαρί να τις κάνις. Κε άλι εργάτες ράφτυνε τι φόδρα, τα τακύνια καρφόνυνε. Κε πάλι όλα αφτά τα κάνυν με τις μιχανές.

— Πολά παπύτςια κάνυνε ςτι φάμπρικά-ςας;

— Για όλι τι χόρα δυλέβυμε: κε για τυς εργάτες κε για τυς κολχόζνικυς κε για τυς κραςνοαρμέιτςυς.

— Κε πός καταςόνετε για όλυς να ράφτετε παπύτςια;

— Μονάχα ι δικί-μας φάμπρικα δε ράφτι παπύτςια. Ίνε κε άλες.

Με τι μιχανί δυλέβυμε πιό γλίγορα κε καλά, παρά με τα χέρια.

ΠΡΟΤΙ ΦΟΡΑ ΣΤΙΝ ΠΟΛΙ

Ο Πέτρος ίνε 6 χρονόν. Καμιά φορά δεν ίτανε ςτιν πόλι.

— Λιπόν, Πέτρο, — ίπε μια φορά ο πατέρας, — ας πάμε ςτιν πόλι.

Πίγανε. Ο Πέτρος όλο κε ντρανά απτο παράθιρο. Ντρανά χοράφια, όρος, χοριά, καλίβες, ποτάμια. Στο ςτερνό ίρθανε.

— Πέτρο, ντράνα, νά ι πόλι!—ίπε ο πατέρας.

Βγίκανε απτο τρένο κε πίγανε ςτο παζάρι.

Ντρανά ο Πέτρος — μεγάλα ςπίτια με πολί μεγάλα παράθιρα ςε τρις-τέςερις ςιρές. Σιμά στα ςπίτια, ςὄλες τις μεριές, πάνε, ςπυδάζυνε ι άνθροπι.

Ἀκςαφνα ο Πέτρος παραμέριςε, τρόμακςε. Από πίςο ερχότανε κε φόναζε ένα φοβερό θεριό.

— Αφτόμπυς ίνε, — ίπε ο πατέρας. Ἴςτερα από ένα λεφτό ο Πέτρος φόνακςε δινατά.

— Πατέρα, πατέρα! Φενκάρια! Για ντράνα! κε έδικςε στον πατέρα-τυ τα φοςερά φανάρια.

ΣΤΙΝ ΚΕΝΥΡΓΙΑ ΚΒΑΡΤΙΡΑ

Χτίςανε στι φάμπρικα μεγάλο πέτρινο ςπίτι για τυς εργάτες. Πέραςε εκί κε ο Γεγόρ Ιλίν με τιν ταιφά-τυ. Πέραςε κε ο Αλέκος.

Αρχίςανε να ζύνε στιν κενύργια κβαρτίρα. Κάμαρα μεγάλι, φοςερί. Δε ρέι αππις γονέες, ι κορίι δε δανκάνυνε. Κε ςαν ανάβι το βράδι το ιλεχτρικό — όλι χέρυντε.

Στο ίδιο το ςπίτι έχι κε κλυπ για τυς εργάτες. Εκί κάνυν ςπεκτάκλια, δίχνυνε καρτίνες στο κινό.

Το ςπίτι έχι κε πλιςταριό. Στιν παλιά κβαρτίρα, πλίνανε μέςα στιν κάμαρα. Αχνός, στενοχόρια, ιγραςία στιν κάμαρα. Μα τόρα φέρνυνε τα αςπρόρυχα στο ςπίτι παστρικά κε κςερά.

ΤΟ ΚΕΝΥΡΓΙΟ ΣΠΙΤΙ

'Αι-άι-άι-άι-άι!
Κε τί πςιλά, πυ πάι!
Το ςπίτι μεγαλόνι.
Ι ςκαλοςιά το ζόνι.
Πςιλά στον υρανό
τραβά κάθε λεφτό.
Ἀι-άι-άι-άι-άι!
Για διές-το πια πυ πάι!

Τις ςκαλοςιές-τυ ρίχνι.
Σε όλυς τόρα δίχνι,
πος ίνε λαμπερό,
πετρόχτιςτο, πςιλό.

Ο ΜΙΤΙΑΣ

Ι μάνα τυ Μίτια έπρεπε να πάι για γάλα κε δεν ίκςερε ςε πιόνα ν' αφίςι το πεδί-τις. Κάθιςε τον Μίτια ςτο πάτομα. Στο ένα το χέρι τυ έδοςε πογρεμύςςκα κε ςτο άλο πέτςα από άςπρο πςομί κε βγίκε.

'Εμινε μόνος ο Μίτιας. Τί να κάνι; Βαρέθικε τιν πογρεμύςςκα κε τιν πέτακςε ςτο πάτομα. Μα με τιν πέτςα κάτι μπορί να κάνι. Με τιν πέτςα μπορί κανίς να πλίνι το πάτομα. Τὄβρεκςε ςτο ςτόμα-τυ κι' άρχιςε να τρίβι το πάτομα. 'Ετριβε, έτριβε κε κυράςτικε. Έφαγε τιν πέτςα κε πάλι δεν κςέρι τί να κάνι.

Αρκύδιςε ο Μίτιας ςτιν κάμαρα. Νά ένα ντυλάπι με ποςύντα. Το άνικςε ο Μίτιας. Κε εκί: καςτρύλες, τιγάνια, πιάτα. Κε τα καπάκια τί όμορφα κιλιύντε ςτο πάτομα!

Γίριςε ι μάνα-τυ. Μπένι μέςα—ιςιχία. Γιατί ο Μίτιας κάθετε ίςιχα, μίπος κιμίθικε;

Ντρανά ι μάνα κε τα χάνι: καςτρύλες, καπάκια, τιγάνια,—όλα ίτανε πεταγμένα απτο ντυλάπι. Κι' ο Μίτιας κάθετε πάνο ςτο πάτομα, πέρνι απτιν μπάνκα αλέβρι κε το ρίχνι πάνο-τυ.

Στέκι ι μάνα-τυ κε δεν κςέρι από πύ ν' αρχίςι: το Μίτια να πλίνι, γιά το πάτομα να καθαρίςι, γιά τιν ποςύντα να ςορέπςι. Κε ο Μίτιας τιν ντρανά με χαρά, με φοςερά μάτια, ςάμπος θέλι να πι:—Ντράνα τί όμορφο πεχνίδι βρίκα. 'Ελα να πέκςυμε αντάμα.

ΓΙΑΣΛΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΕΔΙΑ ΤΟΝ ΕΡΓΑΤΟΝ

'Ινε πολί πυρνό. Ι εργάτριες με τα μορά-τυς ςτα χέρια τρέχυνε ςτις γιάςλες. Τις ανταμόνυνε ι αδερφές με άςπρα χαλάτια κε ντρανύνε τα πεδιά: λαρά ίνε; 'Ιςτερα μεταλάζυνε τα ρύχα-τυς κε τα ςτέλνυνε ςε λογιό-λογιό κάμαρες: τα μορά — ςε μια, τα πιο μεγάλα ςε άλι.

Τρόνε το πυρνό κε το μεςιμέρι ςτι ςτολόβαγια. 'Οπιο μπορί—πολεμά να τρόι μόνο-τυ. 'Ιςτερα απτο φαγί κιμύντε.

Το βράδι ι μιτέρες πέρνυνε τα πεδιά κε τα πάνε ςτο ςπίτι ος τιν άλι μέρα.

Τι όμορφα περνύνε στις γιάσλες τα πεδιά: κύμπικα, πεχνίδια μπόλικα, καλά. Ι δασκάλα τα μαθένι πος να τραγυδύνε κε καρτίνκες δύλι πάντα να φτανύνε.

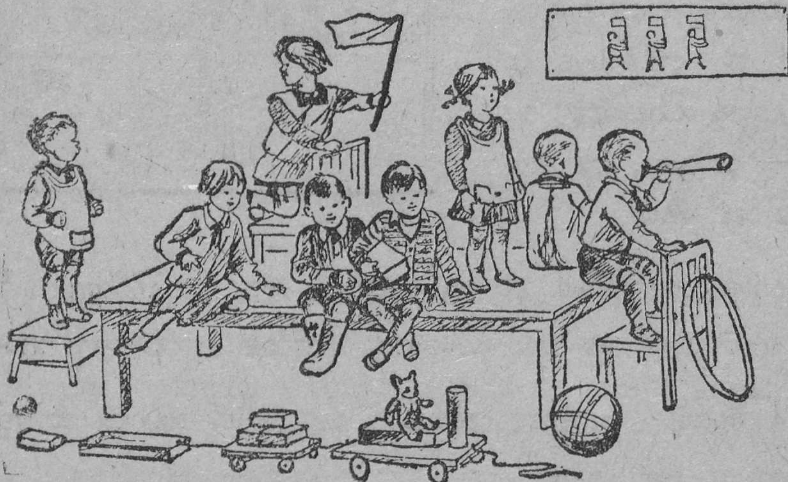
ΠΡΕΠΙ ΝΑ ΠΕΖΥΜΕ ΑΔΕΡΦΙΚΑ

Στίλανε στον πεδικό κίπο πεχνίδια: μικρές σιμέες, φτιάρια κε μεγάλο βαπόρι, πυ κυρδίζετε.

'Αρπακσε ι Λίζα το βαπόρι, πίγε μακριά απτα πεδιά κε το κύρδισε.

'Εκλοσε τυς τροχύς, σφίρικσε το βαπόρι κε πίγε.

Πέτακσαν τα πεδιά τα πεχνίδια-τυς κε ίπανε στι Λίζα:

— Εμπρός, Λίζα, άφισέ-το να πάι ς' όλι τιν κάμαρα!

Μύλοςε ι Λίζα το βαπόρι πίςο απτι ράχι-τις.

— Δικό-μυ ίνε το βαπόρι.

— 'Οχι δεν ίνε δικό-ςυ, — ίνε ολονόνε-μας.

Έκλαπςε ι Λίζα.

— Να μιν τιν ταγέβις, Μάρο. Ας τὄχι εκίνι. Κ' εμίς ας κάνυμε άλο—το «Κράςιν».

Τζάλκα έβγαλαν το τραπέζι.—Αφτό ίνε το κατάςτρομα. Πάνο ςτο κατάςτρομα έβαλαν τα ςκαμνιά. Από κςίλα έκαμαν τα κατάρτια. Από καρτόνι έκαμαν το φυγάρο.

— Εγό ίμε ο καπετάνιος,—φόνακςε ο Σέργος,—μα πύ ίνε ι νάφτες;

— Εγό ίμε ο νάφτις! Εγό ίμε νάφτις!

— Κ' εγό θα γιρίζο το τιμόνι.

Ζύλεπςε ι Λίζα.

Κυνίςανε τα πεδιά τις κόκινες ςιμέες, ςφίρικςαν, βύικςαν: τζυχ-τζυχ-τζυχ-τζυχ! πςς-πςς-πςς! Πίγανε.

— Στάςυ! Στάςυ!—φονάζι ο τιμονιέρις,—το φυγάρο δε ςφιρίζι. Δε γίνετε να πάμε δίχος ςφιρίχτρα.

Δε βάςτακςε ι Λίζα.

— Εγό... Εγό θα γίνο φυγάρο.

— 'Εμπα τζάλκα,—λένε τα πεδιά,—ςφίρικςε!

Ανέβικε ι Λίζα πάνο. Με μιας ςφίρικςε το βαπόρι—βυ-υ-υ, ςφίρικςε, βύικςε.

Πίγανε!

ΕΤΣΙ ΙΝΕ ΓΙΑ ΟΧΙ;

Πάνο ςτα βαγόνια πιγένανε ι ρέλςες, τα ποτάμια περνύςανε απόπάνο απτα γιοφίρια. Πιγένανε τα βαγόνια, κυβαλίςανε το παραβόζ.

Ο ΚΙΚΝΟΣ, Ι ΚΑΡΑΒΙΔΑ ΚΕ ΤΟ ΛΑΒΡΑΚΙ

(Μίθος)

Ο κίκνος με τιν καραβίδα κε με το λαβράκι
το ποταμίςιο θέλανε μια μέρα
να κυβαλίςυνε γυμάρι, κε ι τρις
ςτ' αμάκςι-τυς ζεφχτίκανε εφτίς.
Τραβύνε δινατά, μα τίποτα δε βγένι.
Μπορύςαν να τραβίκςυν το γυμάρι-τυς λαφρά,
μα νά ο κίκνος-μας ςτα ςίνεφα πετά,
ι καραβίδα πάι πίςο,
κε το λαβράκι ςτο νερό διαβένι.
Πιός φτέι—δε μπορί να πι κανίς,
μα μόνο το γυμάρι-τυς ακόμα μένι
ςτον τόπο, κι' ας τραβύνε κε ι τρις.

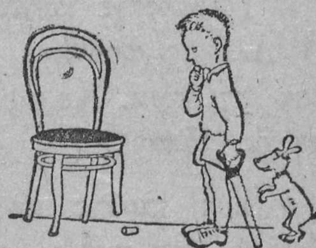
Ομόνια ςα δεν έχυνε ι ςίντροφι, καμιά
ποτέ να γίνι δε μπορί δυλιά.

ΓΟΡΓΑ ΚΕ ΚΑΛΑ

'Ετςι λέι το πεδί:
— Τί μεγάλο στο ςκαμνί
ιν' αφτό το ποδαράκι!
— Θα το κόπςο 'γο λιγάκι.

Νά αφτό το ποδαράκι
θα το κόπςο 'γο λιγάκι.

Νά κι' αφτό το ποδαράκι...

Εχ, μα λάθεπςα
λιγάκι...

Πρότα νόνισε, υ' ίστερα υάνε.

ΤΑ ΟΧΤΟΒΡΟΠΥΛΑ ΒΟΙΘΙΣΑΝ

Χαθίκανε στο σκολιό τυ Αλέκυ ι γαλότσες. Αρχίσανε να τις γιρέβυνε. Πιος τις πίρε; Κανίς δεν το λέι.

Αρχίσανε τα πεδιά να βγένυνε απτο σκολιό. Ντρανύνε: στιν κοσσέ τις στράτας σίμοσε τον Αλέκο ένας μπεζπριζόρνικος. Ο Αλέκος έβγαλε τις γαλότσες κε τις έδοσε στο μπεζπριζόρνικο.

Τριγιρίσανε τα πεδιά τον Αλέκο κε τον μπεζπριζόρνικο. Ο Αλέκος φοβίθικε, κλέι κε λέι:—Εγό δεν τις πίρα, εγό δεν τις πίρα. Κε ο μπεζπριζόρνικος λέι:—Εγό δεν το έκανα, αφτός τὄκανε.

Τυς πίρανε κε πίγανε στο σκολιό. Μάθανε, ότι ο Αλέκος ίνε πολίς κερός, πυ φιλιόθικε με τον μπεζπριζόρνικο. Ο μπεζπριζόρνικος Πέτιας τον έβαλε να κλέφτι απτι μιτέρα-τυ σιρνίκια κε απτον πατέρα-τυ να τον κυβαλί τσιγάρα. Κε τόρα τον έμαθε να κλέφτι γαλότσες.

Τί να κάνυνε τον Αλέκο; Θέλισαν τα πεδιά να βγάλυνε τον Αλέκο απτο σκολιό. Λιπίθικαν τον Αλέκο τα πεδιά. Μα κε να τον αφίσυν έτσι δε γίνετε. Εκίνος έκλεπσε τις γαλότσες.

Σόρεπσε ο βοζζάτι τα οχτοβρόπυλα.

— Νά τί ίνε, πεδιά, τον Πέτια πρέπι να τον δόσυμε στο πεδικό σπίτι κε για τον Αλέκο ας ενκιιθύμε. Θα τον βοιθύμε. Δίνις το λόγο-συ Αλέκο να μιν κλέφτις πια;

Ο Αλέκος κλέι κε τίποτα δεν μπορί να πι, μόνο το κεφάλι-τυ σαλέβι.

Πέρασε ο χιμόνας. Ο Αλέκος τόρα περπατά με το κόκινο αστράκι κε ντρέπετε σα φέρι στο νύ-τυ τα περαζμένα. Τόρα κι᾿ αφτός ίνε οχτοβρόπυλο.

Τα οχτοβρόπουλα ίνε ι σμιένα τον πιονέρον. Τα οχτοβρόπουλα ίνε πεδιά αγαπιμένα.

ΧΙΜΟΝΙΑΤΙΚΙ ΔΥΛΙΑ ΣΤΟ ΚΟΛΧΟΖΙ

Το χιμόνα στο κολχόζι έχι πολές δυλιές: πρέπι ν' αλονίςυνε, πρέπι να ςιάκςυνε τις μιχανές, τ' αλέτρια, τ' αμάκςια κε να ετιμαςτύνε για τις ανικςιάτικες δυλιές. Πρέπι να ετιμάςυνε ςπόρο για τι ςπορά.

Πρέπι να ετιμάςυνε κςίλα για όλο το χιμόνα: να πάνε ςτο όρος, δέντρα να κόδυν, κςίλα να ετιμάζυν, να τα κυδαλΰνε απτο όρος.

Πρέπι τιν άνικςι να ίνε όλα έτιμα για να μιν έχι κανένα εμπόδιο για τις ανικςιάτικες δυλιές.

ΠΑΝΤΑ ΕΤΣΙ ΘΑ ΚΑΝΟ

Πίγε ένα πεδί ςτο όρος για κςίλα. Τα δέντρα όλα ίτανε μεγάλα. 'Αρχιςε να κόδι κλαδιά. 'Ενα κλαδί μιας δαλανιδιάς ίτανε πςιλά. Βγίκε απάνο ςτι δαλανιδιά, καδαλίκεπςε το κλαδί, γίριςε ι ράχι-τυ ςτο δέντρο κε έκοπςε το κλαδί.

'Ενα άλο κλαδί ίτανε ακόμα πιο πςιλά. Το πεδί δγίκε ςτο κλαδί κε για να το κόπςι πιο κοντά, κάθιςε απάνο-τυ με το πρόσοπο χαρςςύ ςτο δέντρο. Δεν έκοπςε πολί, κε το κλαδί άρχιςε να τςαρτςαρίζι. Το πεδί χάρικε κε ίπε:

— Από τόρα πάντα έτςι θα κόφτο. Μα το κλαδί τςακόθικε κε το πεδί έπεςε κάτο.

ΑΠΟ ΤΙ ΠΛΥΤΕΝΕ Ο ΚΥΛΑΚΟΣ

Βαρί ίτανε το ζίσιμο τυ Γιάνι Κοσάρα. Χόμα ίχε λίγο. 'Ιχε χτινό, μα πσόφισε. Πίγε ο Γιάνις στον κυλάκο Μπαλτζί.

— Γριγόρ Αντρέεβιτζ,—τυ λέι,—βοίθισέ-με. Χρέοσε-με λίγο μαχσύλι ος τιν κενύργια σοδιά. 'Οταν σορέπσο τι σοδιά, συ το δίνο, γιά σε δυλέβο γι' αφτό.

Ο Μπαλτζίς τυ έδοσε διο σακύλια μαχσύλι.

Σόρεπσε ο Γιάνις τυ μαχσύλι-τυ. Αν δόσι στον Μπαλτζί το χρέος-τυ, δε θα έχι να φάι.

Ανανκάστικε ο Γιάνις να πάι να δυλέπσι στον Μπαλτζί κ' έτσι να πλυγαρίσι το χρέος-τυ.

Δέκα μέρες απτο πυρνό ος τι νίχτα δύλεβε γι' αφτόνα.

Τέτιυς χρεόστες σαν το Γιάνι πολύς ίχε ο Μπαλτζίς. Δυλέβανε για τον κυλάκο ι φτοχί χορικί κ' εκίνος έτσι πλύτενε.

'Ετσι ι κυλάκι πλυτένανε απτι δυλιά τυ φτοχό.

ΑΠΛΟΓΥ-ΣΥ ΤΟ ΜΑΘΕΝΙΣ

— Πύ ίνε τυ κολχοζιύ τα τζόλια; Πυ ίνε τα τζόλια τον μονονικοκίριδον;

— Σίρε, ντράνα,—απλόγυ-συ το μαθένις.

Πίγα. Ντρανό—τραβά το άλογο τ' αλέτρι.

Τελιόνι ο χοριάτις το κομάτι-τυ. Κομάτι στενό, σαν τι σφίνα.

Πάο κι' άλο μακριά. Κάθετε μια γινέκα σιμά στο αλέτρι. Κυραζμένι, πανιάρα.

— Πύ ίνε ο άντρας-συ;

— 'Αροστος ίνε. Κ' εγό δεν ίμε καλά, μα ο κερός δεν περιμένι. Βγίκα στο τζόλι.

Πάο κι' άλο μακριά. Καβγάδες, φονές... τί ίνε;

— Εσί το δικό-μυ το κομάτι αλετρίζις.

— 'Οχι εσί το δικό-μυ το κομάτι αλετρίζις.

Πάο κι' άλο μακριά.

Ντρανό απτο ντζάπι, ςαν να κατέβικες από άλο ντυνιά.

Εκί ακόμα τόρα αρχίζυνε, εδό τελιόνυν πια το αλέτριζμα. Εκί λυρίδες, μα εδό ένα μεγάλο κομάτι κε όλο ίνε αλετριζμένο. Δεν έχι ςίνορα κε μικρές ςφίνες. Εκί ο καθένας έχι να κάνι με το δικό-τυ, μα εδό όλι έχυνε μια κινί δυλιά. Με τα μάτια-μυ ίδα πιο τζόλι ίνε τυ κολχοζιύ κε πιο τυ μονονικοκίρι.

Μ' ένα χέρι με κορδίλι δε δένις.

ΜΠΡΙΓΑΝΤΕΣ ΣΤΟ ΚΟΛΧΟΖΙ

Στο κολχόζι όλι δεν κάνυνε τιν ίδια δυλιά.
Δυλέβυνε εκί με μπριγάντες.
Μια μπριγάντα ςιάζι τις μιχανές.
'Αλι μπριγάντα ντρανά τα ζόα.
'Αλι μπριγάντα ςτο τζόλι δυλέβι.
'Αλι μπριγάντα τα χτινά αρμέγι.
'Αλι μπριγάντα το μαχςύλι αλονίζι.
Κάθε μπριγάντα έχι να δόςι λόγο για τι δυλιά-τις.
Στιν μπριγάντα ο ένας βοιθάι τον άλο. Ι κολχόζνικι φροντίζυνε για τιν κινί δυλιά.

Ι κολχόζνικι πολεμύνε να κάνυνε τι δυλιά τζάλκα κε καλά. Κάνυνε υντάρνικες μπριγάντες.

Τ' όνα χέρι νίβι τ' άλο κε τα διό το πρόσοπο.

ΔΙΟ ΚΟΛΧΟΖΝΙΚΙ

Ο μπάρμπα Αλέκος ίνε κολχόζνικος κι' ο μπάρμπα Κόςτας ίνε κολχόζνικος.

Ο Αλέκος δύλεβε όλι τι μέρα, κοπίαζε.

Μα έτςι δε δύλεβε ο Κόςτας. Γοργά πίγανε πια όλι ςτι δυλιά, μα ο Κόςτας τόρα ςικόνετε. Πάι ςτο τ͂όλι δυλέβι μιςί όρα κε κάθετε αναπάβετε. Μα κε κάποτε καθόλυ δε βγένι ςτι δυλιά. 'Ιρθε το φτινόπορο. 'Αρχιςαν ι κολχόζνικι να ντρανύνε πόςο χαζάνεπςε ο καθένας. Ο Κόςτας ίχε λίγες εργατομέρες πάνο ςτο χαρτί.

— Γιατί;—χολιάςτικε ο Κόςτας.

Μα εςί τί έκανες όταν δυλέβαμε; Πόςες μέρες κιμόςυνα;—ρότιςε ο Αλέκος.

— Αφτό δεν ίνε δικί-ςας δυλιά.

— Μα γιά ντράνα τί ίνε γραμένο ςτο βιβλίο-ςυ;

— Ο Κόςτας διαβάζι:

'Οπιος δυλέβι πολί, κίνος πέρνι πολά. 'Οτι δύλεπςες —κίνο κε θα πάρις.

Ο τεμπέλις δεν έχι τόπο στο κολχόζ. Καρτακολίστε τον τεμπέλι απο κολχόζ.

Ο ΒΛΑΔΙΜΙΡ ΙΛΙΤΖ ΛΕΝΙΝ

Στιν κάμαρα ςτι γονέα κρέμετε ένα πορτρέτο.

Ο Βάςος ίπε-ςτον πατέρα-τυ.

— Πατέρα, πές-μυ γι' αφτόνα.

— Μα εςί κςέρις πιος ίνε αφτός;

— Κςέρο. 'Ινε ο Λένιν.

— Νε, ίνε ο Βλαδίμιρ Ιλίτζ Λένιν. Ο αγαπιμένος-μας, ο καρδιακός αρχιγός-μας.

Λιπόν άκυςε. 'Ιμυνα νέος. 'Αςκιμα ζύςαμε τότε εμίς, ι εργάτες. Ι δυλιά ίταγε βαριά. Δυλέβαμε απτο προί ος αργά τι νίχτα, μα ζύςαμε μιςοπιναζμένι. Πολί εργάτες δυλέβαμε στο ζαβόντι. Νικοκίρις στο ζαβόντι ίτανε ο Δανίλοφ. Αφτός δε δύλεβε. Δε λιγύςε τι ράχι-τυ, μα ζύςε οχ, τί πλύςια!

Από πύ ίχε όλα αφτά; Εμίς δυλέβαμε γι' αφτόνα. Εμάς μας πλέρονε λίγα για τι δυλιά, ανιχτά να το πύμε —μας έκλεβε. Με τι δικί-μας δυλιά χαζάνεβε. 'Ιχε ζαβόντι, καπίκια, μιχανές, μα εμίς εκςόν απ'τα χέρια-μας τα εργατικά, τίποτα δεν ίχαμε. Γι' αφτό κε ανανκαζόμαςτε να πάμε ς' αφτόνα να δυλέπςυμε. Κε δεν ίτανε έτςι μονάχα στο ζαβόντι τυ Δανίλοφ. 'Ετςι ίτανε ς' όλες τις φάμπρικες κε τα ζαβόντια.

Στο χοριό ι χοριάτες ζύςανε κι' αφτί άςκιμα. Λίγο χόμα ίχανε, μα ι πομέςτζικι ίχανε πολί. Ι χοριάτες δυλέβανε για τυς πομέςτζικυς. Ι πομέςτζικι ζύςανε πλύςια, μα ι χοριάτες φτοχά.

Ι πομέςτζικι κε ι καπιταλιςτές ίτανε ένα. 'Ενα μ' αφτύς ίτανε κι' ο πιο μεγάλος, ο πιο πλύςιος πομέςτζικος — ο τςάρος. Εκίνος ίτανε νικοκίρις απάνο ςε όλυς. Τέτιυς νόμυς έβαζε, πυ ίτανε καλί μόνο για τυς πομέςτζικυς κε τυς καπιταλιςτές. Κε καθόλυ δεν έδινε προςοχί ο τςάρος, στο ότι ζύςανε βαριά ι εργάτες κε ι χοριάτες.

Ο Λένιν ίτανε φίλος, σίντροφος τον εργατόν. Εκίνος ίθελε να μεταλάκσι όλυς τυς νόμυς. Ίθελε να ζύνε καλά όλι, όσι δυλέβυνε. Ο Λένιν πολεμύσε για το έργο τον εργατόν.

Ο Λένιν άρχισε να σορέβι όλυς, πυ ίτανε με το μέρος τον εργατόν. Όλο κε περίσεβαν εκίνι, όλο κε δινάμονε ι εργατικί πάρτια, ι πάρτια τον κομυνιστόν. Ι πάρτια ντρανύσε, ότι δίχος αγόνα τίποτα δε γίνετε. Αρχίσανε να το γρικύνε κε ι εργάτες όλυ τυ ντυνιά. Ι εργάτες αγαπύσανε το Λένιν, μα ι πομέστζικι κε ι καπιταλιστές δεν ίχανε μάτια να τον δύνε. Ι τσαρικί πολίτσια τον αρέσταρε κε τον έστιλε μακριά σ' ένα χοριό τις Σιβιρίας! Ίθελε να τον βάλι στι φιλακί για πάντα. Ο Λένιν έφιγε στο εκσοτερικό κε από εκί έγραφε στυς εργάτες τί πρέπι να κάνυνε: κε ίστερα πάλι γίρισε κε οδιγύσε όλο τον αγόνα.

Στα 1917 ι εργάτες αντάμα με τυς σολντάτυς—τότε ίτανε πόλεμος—καρτακόλισαν τον τσάρο, τυς πομέστζικυς κε τυς καπιταλιστές. Πίραν απ αφτύς τα χόματα κε ίστερα τις φάμπρικες κε τα ζαβόντια κε αρχίσανε να βάζυνε δικύς-τυς νόμυς. Όχι ο τσάρος, όχι ι πομέστζικι κε ι καπιταλιστές, μα μόνι ι εργάτες κε ι χορικί αρχίσανε να σιζιτύνε κε ν' αποφασίζυνε για τις δυλιές-τυς στα σοβιέτ.

Κενύργια ίτανε γι'αφτύς αφτί ι δυλιά. Ο Λένιν κε ι πάρτια-τυ πίρανε κε οδιγύσαν τυς εργάτες πάνο σ' αφτί τι βαριά στράτα κε τυς βοιθίσανε να οργανόσυνε το κενύργιο ζίσιμο. Χριάστικε πολί να δυλέπσι ο Λένιν. Ίχε πολά χασιβέτια. Έχασε τιν ιγιά-τυ σ' αφτί τι δυλιά κε πέθανε στα 1924.

Πολί πονέσαμε εμίς, Βάσο. Μα ο Λένιν πέθανε κ' εκίνα, πυ ίπε καμιά φορά εμίς δε θα τα λιζμονίσυμε. Πολεμύμε όλα να τα κάνυμε έτσι, όπος μας έλεγε. Στρόνυμε τι δυλιά κε το ζίσιμο κατά το νέο τρόπο.

Στο σκολιό θα σε πύνε πολά για το Λένιν. Μα κ' εγό πολές φορές θα συ πο γι' αφτόνα, πολά ακόμα ίνε να πύμε.

21 ΤΥ ΓΕΝΑΡΙ 1924

Ο Βλαδίμιρ Ιλίτζ Λένιν πέθανε στις 21 τυ Γενάρι 1924 στο χοριό Γόρκι, σιμά στι Μόσχα.

Το Λένιν τον κιδέπσανε στι Μόσχα.

Ίτανε δινατό αγιάζι. Ι στράτες ίτανε γιομάτες από κόζμο.

Όλι διαβένανε ν' αποχερετίσυνε το μεγάλο-μας αρχιγό.

Όταν κατεβάζανε τιν κασέλα σφιρίκσανε τα γυντόκια σ' όλες τις φάμπρικες κε τα ζαβόντια τις χόρας-μας.

Για πέντε λεφτά σταματίσανε όλα τα τρένα στι στράτα, τα τραμβάγια ι διαβάτες. Έζβισε παντύ το ιλεχτρικό. Για πέντε λεφτά σταμάτισε το ζίσιμο σ' όλι τι χόρα.

Για πέντε λεφτά δίχος να στέκυνε σφιρίζανε τα γυντόκια.

Σφιρίζυν ι σιρίνες δινατά, αγριεμένα,
Τ' αγιάζι τυ χιμόνα σκίζυνε το παγερό.
Φονάζυνε, αντιλαλύνε γίρο λιπιμένα:
— Κιδέβυμε εμίς τον αρχιγό, τον αρχιγό!

ΙΟΣΙΦ ΒΙΣΑΡΙΟΝΟΒΙΤΖ ΣΤΑΛΙΝ

Πιος δεν κσέρι το σίντροφο Στάλιν;

Το Στάλιν τον κσέρι όλι ι χόρα.

Το Στάλιν τον κσέρι όλος ο ντυνιάς.

Ο Στάλιν ίνε πεδί εργάτι-γρυζίνυ. Ακόμα πολί νέος άρχισε να δίνι όλες τις δίναμές-τυ για το έργο τον εργατόν. Λίγι πολεμίσανε έτσι άφοβα κε καφτερά, όπος ο Στάλιν. Ο Στάλιν δύλεπσε πολί αντάμα με το Λένιν.

Στον κερό τυ τςάρυ ο Στάλιν πολές φορές κάθιςε στι φιλακί. Πέντε φορές τον κςορίςανε. Μα εκίνος έφεβγε απτιν εκςορία κε πάλι άρχιζε τι δυλιά. Στι στερνί εκςορία ανανκάςτικε να μίνι 4 χρόνια.

Στιν Οχτοβριανί επανάςταςι βοιθύςε τυς εργάτες να καρτακολίςυνε τυς πομέςτζικυς κε τυς καπιταλιςτές. Μα αφτί με μιας δεν παραδοθίκανε. Πολί κερό πολεμύςανε να φέρυνε πάλι το παλιό ζίςιμο, κε αρχίςανε τον πόλεμο ενάντια στα ςοβιέτ. Στον πόλεμο αφτό ο Στάλιν ίτανε στα πιο ςπυδέα φρόντια. Κάτο απτιν καθοδίγιςί-τυ ο Κόκινος στρατός επιτιχιμένα τςάκιςε τον οχτρό.

Εκίνο τον κερό αντάμα με το Λένιν κε τυς άλυς ςιντρόφυς πολεμύςε να χτίςι νέο ζίςιμο.

Πέθανε ο Λένιν, μα έμινε ι Λενινικί πάρτια. Αφτί δυλέβι όπος κε έμπρο. Ο Στάλιν ίνε ο πρότος δυλεφτίς-τις, ο αρχιγός-τις.

Εμίς τόρα έχυμε εκατοντάδες κενύργια ζαβόντια. Σ' αφτά κάνυνε μιχανές, τράκτορ, αφτομομπίλια, αεροπλάνα.

Ι εργάτες χαςιβετλαίζυνε για τα ζαβόντια-τυς, υντάρνικα δυλέβυνε.

Ι χοριάτες τόρα περιςότερο ζύνε στα κολχόζια, αντάμα εκί δυλέβυνε. Στα κολχόζια ίνε μιχανές, γιάςλες, ςκολιά. Τόρα έχυμε λίγυς αγράματυς. Μαθένυνε κε τα πεδιά κε ι μεγάλι. Όλα τα πεδιά πρέπι να πάνε στο ςκολιό.

Ι εργάτες κε ι χορικί αγαπύνε τι Χόρα τον ςοβιέτ. Ο κόκινος στρατός φιλάγι τι Χόρα τον ςοβιέτ απτυς οχτρύς.

Αφτί ι οχτρί ίνε ι πομέςτζικι κε ι καπιταλιςτές όλον τον χορόν. ι

Φίλι τις Σοβετικίς χόρας ίνε ι εργάτες όλον τον χορόν.

Ο Στάλιν ίνε ο αρχιγός κε φίλος τον εργατόν τον χορικόν κε τον καταπιεζομένον όλυ τυ ντυνιά. Από παντύ τυ στέλνυνε χερετιζμύς.

Κ' εμίς ι μαθιτές, τυ στέλνυμε τον πεδικό-μας χερετιζμό.

Ο ΦΡΥΡΟΣ

Το τυφέκι
ςφιχτά το κρατάι
ο φρυρός-μας,
τι χόρα φιλάι.

Πάντα μπρός-τυ
ντρανά ο φρυρός-μας,
ατςαλένιος
φιλάι ο ςτρατός-μας.

Σε πολέμυς
δε θέλι ι χόρα.
να μπλεχτί,
μα τιν άγρια
μπόρα
ςαν ανίκςυν
ντυςμάνι,
ποτές
δε θα μπύνε
ςτι γί-μας,
ποτές!

Δινατός, ίνε ο Κόκινος ςτρατός-μας. Ἑτιμι ίνε για τιν ομπορόνα όλι ι δυλεφτάδες.

Ὀλι-μας ςαν ένας θα μπορέςυμε να ιπεραςπίςυμε τι χόρα-μας.

ΤΑ ΠΥΛΙΑ ΤΟ ΧΙΜΟΝΑ

Ι γι πια τόρα ίνε χιονιζμένι.
Μεγάλι όκσο κάνι παγονιά.
Ι σπίνι φένουντε σα χολιαζμένι,
κριόνουν κε πιδύνε στα κλαδιά.
Τα κλέφτικα τα σταροπύλια πάνε
σιμά στα σπίτια. Κι' όλο πολεμύν
φαί να βρύνε κάτι για να φάνε
κε σαν τ' αρπάκσουν γλίγορα πετύν.

ΣΤΟΛΟΒΑΓΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΠΥΛΙΑ

— Εμίς θα κάνυμε στολόβαγια για τα πυλιά,—ίπα νε τα πεδιά.

Βρίκανε ένα σανιδάκι κε το καρφόσανε στο παράθιρο. Κάθε μέρα πετύσανε πάνο στο σανιδάκι πσίχυλα πέτσες κε κυκιά.

Τα πυλιά ίτανε χορταζμένα κι' απ' αφτό ίτανε πιο χλίτζκα.

ΤΟ ΧΤΙΝΟ ΣΤΟ ΚΟΛΧΟΖΙ

Χτίσανε στο κολχόζι κενύργια αβλί για τα χτινά, χλίτζκι, με ταβάνι.

Στο ταβάνι βάλανε τρυμπά για να βγένι απτι μάντρα ο άσκιμος αγέρας. Στα χτινά, όπος κε στον άνθροπο, χριάζετε ο καθαρός αγέρας, για να ίνε λαρά.

Στι γονέα βάλανε παραθιράκι. Κε στα χτινά, όπος κε στον άνθροπο, χριάζετε το φος.

Κε τα φαίζυν σοστά στο κολχόζι. Το πιτζάνι το δίνυνε με το ζίγι.

Τα δίνυνε ακόμα κε κοκινογύλια για φαγί, πίτερο κε μακύχα.

Γι' αφτό κε στο κολχόζι τα χτινά δίνυνε περισότερο γάλα.

Ι ΦΟΡΑΔΑ ΚΕ ΤΟ ΠΥΛΑΡΙ-ΤΙΣ

Ι φοράδα γένισε πυλάρι. Ι φοράδα στέκι στο στάβλο κε το πυλάρι-τις ίνε σιμά-τις. Πέφτι το πυλάρι κε ι φοράδα στέκετε ίσιχα να μιν ανισιχίσι το γιόκα-τις. Μεταλάζι προσεχτικά τα πόδια-τις ι φοράδα, γιατί φοβάτε να μιν το πατίσι. Κσίπνισε το πυλάρι, σικόνετε πάνο στα αδίνατα φτινύτσικα ποδάρια-τυ. Πίγε σιμά στι μάνα-τυ κε τι σπρόχνι με τι μόρντα-τυ στο πλάι. Θέλι να βιζένι, μα δεν μπορί ακόμα όπος πρέπι να βρι τα βιζιά.

Στέκι ι φοράδα, δε σαλέβι, τρόγι πιτζάνι κε ντρανά το πυλάρι-τις. Νά βρίκε τα βιζιά κι' αρχίζι να βιζένι κε ι φοράδα το λίχι, το χαιδέβι.

ΤΟ ΣΚΙΛΙ ΚΕ Τ' ΑΛΟΓΟ
(Μίθος)

Ο σκίλος με το άλογο μαλόνανε μια μέρα.
— Για χάσυ απτα μάτια-μυ! Τραβίκσυ παραπέρα!
Μορέ, μεγάλος κίριος!—φονάζι το σκιλί.—
Να σε καρτακολίσυνε χριάζετε εσένα
απτι δικί-μας τιν αβλί.
Πυ αλετρίζις, κυβαλίς—μεγάλι ι δυλιά!
Καμιά-συ άλι δεν ακύσαμε παλικαριά!
Μπορίς σε τίποτα εσί να ίσε σαν κ' εμένα,
τι νίχτα στιν αβλί πυ δεν αφίνο 'γο κανένα,
τι μέρα πυ φιλάγο στο λιβάδι
πιστά τυ νικοκίρι το κοπάδι;
— Σοστά μιλάς,—το άλογο μας απαντάι,—
μα δε θα ίχε τίποτα κανίς να φάι,
σα δεν αλέτριζα εγό τι γι
κε να φιλάκσις τίποτα δε θάχες ύτε σι.

ΚΕΝΥΡΓΙΟ ΣΚΙΛΙΣΙΟ ΣΠΙΤΑΚΙ

Τα πεδιά χτίζανε ςτιν αβλί για το ςκιλί, τι Λοχμάτζκα, κενύργιο ςπιτάκι. Χαρύμενα βάζυνε τα ςανίδια. Χτιπύνε τα καρφιά. Μα ι Λοχμάτζκα μποδίζι, λάζι, γιρίζι κάτο απτα ποδάρια-τυς.

— Φίγε, Λοχμάτζκα, μι μποδίζις, για ςένα χτίζυμε το ςπίτι.

Πολί κερό χτίζανε το ςπίτι.

— 'Ινε έτιμο! 'Εμπα Λοχμάτζκα.

Μα ι Λοχμάτζκα δε θέλι. Κυραςτίκανε πολί με το ςκιλί.

— Μι βαςανίζετε τι Λοχμάτζκα, πεδιά!

— Νε, αφτί δε θέλι να μπι στο ςπίτι. Μα για πιόνα κε μόνο το χτίςαμε;

— Εγό κςέρυ, πός να γελάςο τι Λοχμάτζκα κε να τι βάλο μέςα,—τόρα!

'Ετρεκςε ο Βάνιας. Πολίς κερός δεν πέραςε κε γιρίζι πάλι.

— Νά-με αφίςτε-με!

— Μα τί έχις;

— Φίγε, θα δις.

— Στύδια! Στύδια!

'Εςιρε ο Βάνιας τα στύδια στο ςπίτι.

Ι Λοχμάτζκα έτρεκςε στα στύδια.

— Μπράβο Βάνια!

Τόρα ι Λοχμάτζκα θα ζι στο κενύργιο ςπίτι-τις.

ΚΙ' ΑΦΤΟ ΙΝΕ ΔΥΛΙΑ

Ο ςκίλος φόνακςε το ςκίλο στο ςπίτι-τυ.

— Δε μπορό, δεν έχο κερό.

— Γιατί;

— 'Αβριο ο νικοκίρις-μυ θα πάι για κςίλα κ' εγό πρέπι να τρέχο έμπρο-τυ κε να λάζο.

Ο ΜΠΟΜΠ ΚΕ Ι ΚΥΚΛΑ

Συχνά ςτις πόλες, όταν γίνετε φοτιά, τα πεδιά απομένυνε στα ςπίτια. Δεν μπορύνε να τα βγάλυνε, γιατί απτο φόβο-τυς μυλόνυντε κε ςοπένυνε. Απτον καπνό δε μπορίς να τα δις. Γι' αφτό κε μόνο ίνε μαθιμένα τα ςκιλιά.

Αφτά τα ςκιλιά ζύνε με τυς ποζζάρνικυς. Όταν κέετε κανένα ςπίτι, ι ποζζάρνικι ςτέλνυνε τα ςκιλιά να βγάλυνε όκςο τα πεδιά.

Ένα τέτιο ςκιλί, γλίτοςε δόδεκα πεδιά. Το λέγανε Μπομπ.

Μια φορά κεότανε ένα ςπίτι. Όταν ι ποζζάρνικι ίρθανε ςτο ςπίτι, έτρεκςε χαρςςύ-τυς μια γινέκα. Έκλεε κε έλεγε ότι ςτο ςπίτι έμινε το κορίτςι-τις, πυ ίτανε διο χρονό. Ι ποζζάρνικι ςτίλανε τον Μπομπ.

Ο Μπομπ έτρεκςε απτι ςκάλα κε κρίφτικε μέςα ςτον καπνό. Ίςτερα από πέντε λεφτά, βγίκε απτο ςπίτι. Στα δόντια-τυ κρατύςε το κορίτςι απτο πυκάμιςο.

Ι μιτέρα ρίχτικε ςτο κοριτςάκι-τις κε έκλεε απτι χαρά, πυ ίτανε ζοντανό το κορίτςι-τις.

Ο Μπομπ έφιγε πάλι. Έτρεκςε πάλι μέςα ςτο ςπίτι κε τζάλκα βγίκε κε κρατύςε κάτι ςτα δόντια-τυ. Όταν ο κόζμος ίδε καλά τί έφερνε ο Μπομπ, όλι γέλαςαν: Έφερνε μια μεγάλι κύκλα.

ΝΑ ΤΙ ΕΓΙΝΕ

Νά-το!

Τόρα θα το πιάσο;

Αφτό δεν το ίθελα!

ΤΟ ΠΟΝΤΙΚΑΚΙ ΚΙ' Ο ΠΟΝΤΙΚΟΣ

— Ε, μπάρμπα, άκυσες τα νέα;—
το ποντικάκι ίπε τρέχοντας στον ποντικό.—
Ι γάτα, λένε, έπεσε στυ λιονταριύ τα νίχια.
Θα τα περνύμε πια ορέα.
Δε θἄχυμε το φόβο στο μιαλό.
— Μι χέρεσε τυ κάκυ, βρε κυτέ,
κε μιν ελπίζις άδικα ποτέ,—
ο ποντικός στο ποντικάκι απαντάι.—
Εκίνος, πυ συ τὄπε να κυρέβετε να πάι.
Αν ι δυλιά-τυς ος τα νίχια φτάσι,
στον πόλεμό-τυς το λιοντάρι θε να χάσι.
Δε θα μπορέσι ν'απομίνι ζοντανό,
γιατί δεν έχι σαν τι γάτα δινατό θεριό!

Για τον ποντικό κ' ι γάτα ίνε θεριό.

ΤΟ ΧΙΜΟΝΑ ΜΕΤΑΛΑΚΣΕ ΤΙ ΦΟΡΕΣΙΑ-ΤΥ

Το χιμόνα ο λαγός φορά κενύργια γύνα. Το καλοκεριάτικο τζυμπάρκο μαλί-τυ πέφτι κε φιτρόνι άςπρο, πιχτό. Δεν το χορίζις το χιμόνα από ένα κομάτι χιόνι. Το άςπρο δέρμα-τυ τον γλιτόνι απτυς ντυςμάνυς. Ο λαγός δεν έχι φολιά. Δεν έχι ζαπάςια. Κε δεν τα θέλι. Για φαγί έχι τα μπυμπύκια κε το καπύκι τυ δέντρυ, πυ τυ φτάνι για όλο το χιμόνα, κε ςτο χιόνι μέςα μπορί να κιμάτε χλίτζκα.

Δε φοβάτε ο λαγός τ' αγιάζια, μα φοβάτε τυς κινιγύς, τυς λίκυς, τις αλεπύδες κε τις κυκυβάγιες.

Μόνο ένα γλιτόνι το λαγό, το άςπρο δέρμα-τυ κε τα ραντέματά-τυ. Δε μπορίς τζάλκα να βρις πυ ράντιςε κε πυ μυλόθικε.

ΧΑΝΤΕΝΙΟ ΦΟΡΕΜΑ

Μια φορά το λαγυδάκι ίδε το ςκαντζόχιρο κε τυ ίπε:

—Τί άςκιμο, χαντένιο φόρεμα φορίς αδερφέ-μυ.

— Αλίθια,—ίπε ο ςκαντζόχιρος,—μα τα χάντια-μυ με γλιτόνυνε απτα δόντια τυ ςκίλυ κε τυ λίκυ. Κε ςένα ςε γλιτόνι έτςι το ομορφύτςικο δέρμα-ςυ;

Ο λαγός ίπε:—Εμένα τα ποδάρια-μυ με γλιτόνυνε κε όχι το δέρμα.

Ι ΠΙΝΑ ΠΙΤΕΣ ΔΕ ΜΙΡΑΖΙ

Από λογιό-λογιό χοριά ςόνυνε χαμπάρια: ι λίκι λιςιάζυνε αρπάζυνε τα ςκιλιά, κςεςχίζυνε τα ζόα.

Έρχετε χαρςςύ-ςυ το καλοκέρι ο λίκος ςτο όρος: χόνετε μέςα ςτα δεντράκια — κε πάι τον έχαςες. Πιος έχι ιςςτάχ να τα βάζι με τον άνθροπο; Το καλοκέρι ο λίκος ίνε χορταζμένος.

Μα το χιμόνα ίνε αλιότικα.

Πλάκοςε ι κιλιά-τυ, τα πλεβρά-τυ μπορίς να τα μετρίςις. Το αγιάζι δεν ίνε μεγάλο, μα να ςτέκις δε ς' αφίνι.

Μόλις νιχτόσι, ο λίκος βγένι απτο όρος.

Το χοριό κιμάτε, πυθενά δεν έχι φος. Κε κσέρι ο τζυμπάρις, ότι τα ςκιλιά φιλάγυνε τις αβλές, μα πρέπι να πάι.

Πάι απτο τζόλι. Τόρα να μιν έρτι χαρςςύ-τυ άνθροπος—θα τον ρίκςι κάτο, θα τυ κόπςι τι γύλα.

Μπίκε ςτο χοριό, κριφά-κριφά περνά πίςο απτα ςπίτια. Αγάλια-αγάλια το ςκιλί τον μιρίςτικε, λάζι.

Ράντιςε πάνο απτο φράχτι, άρπακςε το ςκιλί απτι γύλα, τὄρικςε ςτις πλάτες-τυ—κε πίςο. Απ' όλες τις αβλές τα ςκιλιά λάζυνε.

Κάπιος βγίκε απτιν καλίβα κ' έςιρε με το τυφέκι ςτα ςκοτινά. Στιν καρδιά τυ λίκυ μόνο κακιοςίνι ίνε, δε φοβάτε καναλυγάς. Πίνα, πίνα!

ΤΟ ΤΡΑΓΙ

(Παραμίθι)

Πίγε το τραγί-μας ςτο όρος,
περπατί ανάμεςα ςτα έλατα, ςτις πιχτές ςιμίδες
κε τις πικρές κερκίδες.
Χαρςςύ-τυ τρέχι ένα λαγυδάκι.
Σιμά-τυ ςτέκετε λιγάκι.
— Αχ, θεριό,—λέι το τραγί.—
Δε μυ λες τ' όνομά-ςυ,
να χαρίς τα πεδιά-ςυ!
Ο χάρος-μυ δεν ίςε; Πύ πας;
Δε θέλις να με φας;
— Ο χάρος-ςυ δεν ίμε. Δε θέλο να ςε φάγο.
Κε πύ να πάγο;
Νά ίμε μόνο λαγός, μικρός κε ςταχτερός.
Στο όρος περπατό,
χορτάρι για να βρο.

Πίγε το τραγί-μας στο όρος,
περπατί ανάμεσα στα έλατα, στις πιχτές σιμίδες
κε τις πικρές κερκίδες.
Χαρςςύ-τυ τρέχι μια αλεπύ μικρί,
μικρί, μα πονιρί.
— Αχ, θεριό,—λέι το τραγί.—
Δε μυ λες τ' όνομά-συ,
να χαρίς τα πεδιά-συ!
Ο χάρος-μυ δεν ίςε; Πύ πας;
Δε θέλις να με φας;
— Ο χάρος-συ δεν ίμε. Δε θέλο να σε φάγο.
Κε πύ να πάγο;
Νά ίμε μόνο κςανθί μια αλεπύ μικρί.
Στο όρος περπατό
πυλάκια για να βρο.
Πίγε το τραγί-μας στο όρος,
περπατί ανάμεσα στα έλατα, στις πιχτές σιμίδες
κε τις πικρές κερκίδες.
Χαρςςύ-τυ ίρθε ένας λίκος σταχτερός,
μεγάλος, φοβερός.
— Αχ, θεριό,—λέι το τραγί.—
Δε μυ λες τ' όνομά-συ,
να χαρίς τα πεδιά-συ!
Ο χάρος-μυ δεν ίςε; Πύ πας;
Δε θέλις να με φας;
— Ο χάρος-συ, νε, ίμε. Κε πύ πάγο;
Νά ίρθα να σε φάγο!
Μα το τραγί πετά.
Μυλόθικε στο όρος
κε γλίτοσε, πεδιά.

Ι ΑΡΚΥΔΑ

Το φτινόπορο ι αρκύδα πίγε μέσα-μέσα στο όρος. Έσκαπσε τζιχύρι κάτο απτο έλατο κε κυβάλισε κλαδιά. Έσιρε πάνο ένα κυμύλι κσερά κσιλάκια. Χόθικε μέσα στο τζιχύρι κε έπεσε. Βαθιά κιμίθικε ι αρκύδα.

Το χιόνι σκέπασε το όρος. Πάνο απτο όρος βύισαν τα μπυράνια. Κε ι αρκύδα κιμάτε, τίποτα δε γρικά.

Κιμάτε ι αρκύδα έτσι όλο το χιμόνα. Τιν άνικσι βγένι απτι φολιά-τις φτοχί κε πάι περπατί εδό κ' εκί για να βρι φαγί.

Πιός πιόνα έπιασε. - Έπιασα τιν αρκύδα! - Φέρτινα εδό. - Μα δεν έρχετε! - Τότες έλα εσί. Μα δε μ' αφίνι!

Ι ΜΠΕΛΚΑ

Πάνο στα φτινά κλαδάκια τυ πέφκυ ίνε χομένα μανιτάρια. Ι μπέλκα τα κσερένι για το χιμόνα.

Κε όταν οριμάσυνε τα καρίδια, ι μπέλκα σορέβι τα πιο όριμα. Τα μυλόνι μέσα στιν κυφάλα τυ δέντρυ. Κυβαλί κάποτε ος 4—5 κιλά καρίδια. Ι μπέλκα εδό σόρεπσε τα πιο οριμαζμένα, πελιγμένα καρίδια.

Μα κάποτε δεν έχι καλί σοδιά στα καρίδια, στα μανιτάρια, στα βαλανίδια. Τότε ι μπέλκες αφίνυνε το χαρδιακό-

τυς το όρος. Φέβγυνε μ' ολάκερα κοπάδια. Γιρέβυνε τόπο όπυ έχι φαγί, όπυ μπορύνε να ζίςυνε τον άγριο χιμόνα.

ΝΑ ΠΙΣ ΠΟΣ ΜΕ ΛΕΝΕ

'Ιμε ζβέλτι κε λαφριά
δε μπορύνε τα θεριά
να με πιάςυν.
Δε χαζέβο,
το φαγί-μυ το ςορέβο.
Σε κυφάλα ςτ' απςιλά
χτίζο πάντα τι φολιά.

Τα μικρά-μυ
τα πεδάκια
ςτρόμα έχυνε φιλάκια.
Γύνα 'γο ζεςτί φορό
ςτυ χιμόνα τον κερό.
Κάθε άνικςι τι βγάζο,
το μαλί-μυ μεταλάζο.

Ι ΑΛΕΠΥΔΙΤΣΕΣ

Τέςερις αλεπυδίτςες πέζανε, χλένονταν ςτον ίλιο, γιρίςςεβαν ανάμεςά-τυς. Ακύςανε λαφρό θόριβο. Φοβιθίκανε κε μυλοθίκανε μέςα ςτιν τρίπα.

Μα ςτα κυτυρύ φοβιθίκανε. Ίτανε ι μάνα-τυς. Αγάλια-αγάλια κριφο-ερχότανε, κυβαλόντας ςτα δόντια-τις ένα ορνίθι. Ίςιχο λάλεμα. Τα μικρά πεταχτίκανε απτιν τρίπα, χυλτάιςαν πάνο ςτ' ορνίθι. Τὄςχιζαν κε πολεμύςανε ολόγιρα ς' αφτό κε γίρνιζαν απτι χαρά-τυς. Ι μάνα-τυς καθότανε καρακόλι.

Ίςτερα ι αλεπύ άρχιςε να μαθίζι τα μικρά-τις πος να πιάνυνε ποντίκια, ςύρκες, μπέλκες κε λαγύς.

ΟΛΟΣΔΙΟΛΥ ΣΑ ΛΑΓΥΔΑΚΙ!

'Ελεγε ι αλεπύ στο λαγυδάκι:
— 'Ισια-ίσια σαν κ' εσένα
ίμε φίλε λαγυδάκι,
μόνο, ντράνα, πυ στο μπόι
δε σε μιάζο γο λιγάκι.
'Εχο όπσι σοβαρί,
το υράδι πιο μακρί,
το μιαλό-μυ γνοστικό
κε το δόντι κοφτερό,
κε το νίχι συδλερό,
το κορμί-μυ δινατό.
Τρόγο τυς λαγύς.
Σ' αφτό
δεν τον μιάζο το λαγό!

ΠΟΣ ΕΤΙΜΑΣΤΙΚΕ Ο ΚΑΘΕΝΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΧΙΜΟΝΑ

Ι νιχτερίδες χόθικαν μέσα στις κυφάλες τον δέντρον, στα ταβάνια τον σπιτιόν. Δράκσανε με τα ποδαράκια-τυς, κρεμαστίκανε με το κεφάλι κάτο κε κιμύντε ος τιν άνικσι.

Ο σκαντζόχιρος το χιμόνα σκεπάστικε με κσερά φίλα. Ο τιφλοπόντικος μυλόθικε βαθιά μέσα στον πάτο. Τα βατραχάκια παραχοθίκανε μέσα στο μοχ κε πέφτυνε εκί. Ι αρκύδα με τα ζαροτά τα πόδια-τις χόρτασε το καλοκέρι κε το φτινόπορο. Το χιμόνα έκανε φολιά μέσα στο τζιχύρι κε κιμίθικε. Το χιόνι σκέπασε τι φολιά, μα ι αρκύδα πιο πολί χλένετε απ' αφτό.

Δεν κιμύντε μονάχα εκίνα τα ζόα, πυ μπορύνε να βρίσκυνε φαγί το χιμόνα.

Ι μπέλκα μετάλακσε το χιμόνα τι γύνα-τις, ίσιακσε τι φολιά-τις, έβαλε μοχ κε κσερά φίλα για να ίνε χλίτζκι.

Ι αλεπύ ετίμασε τρίπα. Στιν τρίπα έκανε για το δαφτό-τις χλίτζκο στρόμα από μαλακά φίλα.

Χιρότερα απ' όλυς ίνε για το λίκο, πυ δεν έχι φολιά. Περπατί όλες τις κρίες νίχτες κε τραγυδί το τραγύδι τυ λίκυ.

ΤΑ ΓΡΑΜΑΤΑ ΤΥ ΟΡΥΣ

Ο παπύς Γιάνις ζύςε στο όρος καραύλις. Μια φορά ο Κόςτας παρακάλεςε τον παπύ να τον πάρι στο όρος.

Πάνε όλι τι ςτράτα. Μόλις έπεςε το χιόνι.

Ο γέρος ντρανά ολόγιρα.

— Ντράνα! — ίπε, πόςι λαγί εδό ςιμά ςτ' αλόνι τρέφυντε το χιμόνα.

Ο Κόςτας ντρανά,—δεν ίνε λαγί.

— Κι' από πύ το κςέρις, παπύ;

— Απτα αχνάρια.

Μπίκανε ςτο όρος. 'Εςοςαν ος τι ςτορόζζκα. Ο Σςάρικ τρέχι ολόγιρα ςτιν καλίβα, μιρίζετε το χιόνι, κε χυλίζι παραπονιάρικα.

Κι' ο παπύς λέι:—Τί ίνε Σςάρικ; Φένετε, ότι δίχος εμάς θα ίρτανε μυςαφίριδες, ι τζυμπάρκι λίκι; Αφτί κε ίτανε.

Ο Κόςτας ροτά:—Μα εςί από πύ το κςέρις;

— Εγό καλά κςέρο τα γράματα τυ όρυς, — γελά ο παπύς.

— Τί λογιό γράματα τυ όρυς;

— Ντρανάς, — φρέςκο χιόνι έπεςε κι' όπιος περνά απάνο απτο χιόνι αφίνι αχνάρια. Νά αφτά ίνε τα γράματα τυ όρυς. Νά, ντράνα — τα αχνάρια. Θαρίς πος ίνε ςκιλιύ. Μόνο ίνε μεγαλίτερα. Αφτά ίνε αχνάρια λίκυ. Νά εκί θελιές πίγαν απάνο ςτο χιόνι. Από δο λαγός έτρεκςε. Μα εκί θαρίς ςταβράκια ίνε πάνο ςτο χιόνι. Εδό κορόνες περπατύςανε.

— Μα γιατί ςυ χριάζετε να τα κςέρις;

— Μα πός! Απτα αχνάρια μπορίς να φιλάκςις το δαφτό-ςυ από τα θεριά. Νά, τόρα ας πάρυμε τιν αρκύδα. Ντρανάς πυ πίγανε τ' αχνάρια-τις κε μπορίς να βρις πυ πίγε.

Κατεργάρικα ίνε τα γράματα τυ όρυς. 'Οπιος κςέρι τ[α] γράματα τυ όρυς δε φοβάτε καθόλυ μέςα στο όρος. 'Ολ[α] ίνε γι' αφτόνα, όπος ίνε το διδλίο για το γραματιζμένο Ντράνα κε διάβαςε.

ΣΤΙΣ ΚΡΙΕΣ ΧΟΡΕΣ

Το πεδάκι Ίκβα ίνε μικρός εςκιμόος. Ο Ίκβας κςίπνιςε στο χιμονιάτικο ςπίτι-τυ. Στι μέςι τυ ςπιτιύ κέετε μέςα στιν τζάςκ[α] άλιμα φόκιας. Ι φοτιά δίνι φος κε χλένι. Απάνο ς' αφτίν[α] ι μάνα τυ Ίκβα ετιμάζι το φαγί.

Ράντιςε ο Ίκβας απτο δέρμα τις αρκύδας, όπυ κιμότανε.

Φόρεςε τι δερμάτινι φορεςιά-τυ: το βρακί, το κοντο-γύνι, το καλπάκι—όλα ίνε αντάμα ραμένα. Σίκοςε ο Ίκβ[ας] το δερμάτινο μπερντέ τις πόρτας τυ ςπιτιύ κε ςίρτικε στ[ο] μακρί κοριντόρι. Ράντιςε το ςκιλί κε έτρεκςε από πίςο-τυ.

Βγίκανε στο αγιάζι. Ίνε κρίο, ςκοτάδι.

Εδό το χιμόνα, ο ίλιος κάμποςυς μίνες δε φένετε, μ[α] γι' αφτό το καλοκέρι κάμποςυς μίνες καθόλυ δε βαςιλέβ[ι]. Δέντρα εδό καθόλυ δεν έχι. Γι' αφτό κε μόνο κάνι ςπίτ[ι] ο πατέρας τυ Ίκβα απτο χιόνι. Το καλοκέρι κάνι τ' αντίρ[ια] από δέρματα.

ΣΤΙΝ ΤΥΝΤΡΑ

Μακριά ςτο Βορά ςιμά ςτον κρίο γιαλό απλόθικε ι κρία τύντρα. Όπυ κι' αν ντρανάς, παντύ ίνε άςπρο χιόνι. Αριά-αριά ντρανάς μικρά δέντρα κε ζαρομένα χαμόδεντρα. Ι άνθροπι εκί ζύνε μακριά ο ένας απτον άλο. Ι άνθροπι τις τύντρας έχυνε λάφια. Το λάφι μόνο-τυ βρίςκι χορτάρι κάτο απτο χιόνι. Όταν φάνε τα λάφια όλο το χορτάρι, ι άνθροπι ανανκάζυντε με όλο-τυς το κοπάδι να κοτζέβυνε ςε άλο τόπο.

Ι άνθροπι τις τύντρας τρόνε κρέας λαφιύ, κε πίνυνε το γάλα τυ λαφιύ. Απ' τα δέρματα τυ λαφιύ ράφτυνε φορεςιές. Με τα λάφια ταξιδέβυν πάνο απτο βαθί χιόνι τις τύντρας.

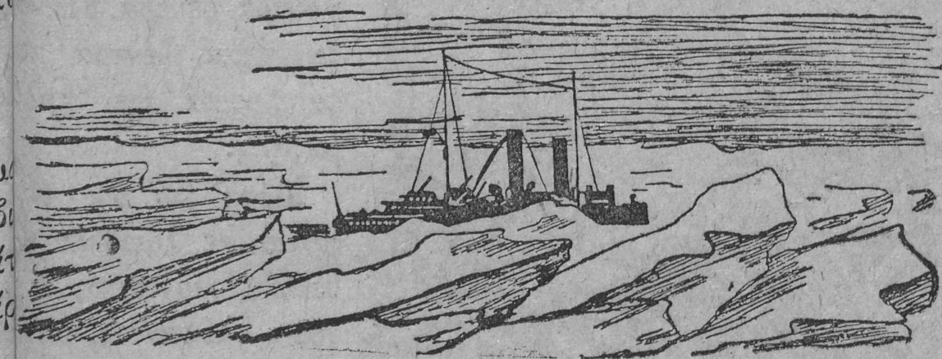
Βαρί θα ίτανε το ζίςιμο ςτιν τύντρα δίχος τα λάφια.

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΥΣ ΠΑΓΥΣ

Μακριά ςτο Βορά βρίςκετε ι χόρα τυ παντοτινύ χιμόνα. Ολόγιρα ίνε χιόνι κε πάγος. Αποφαςίςανε ι άνθροπι να μάθυνε αφτί τι χόρα κε ν' ανίξυνε ςτράτα ανάμεςα ςτυς πάγυς. Πολί άνθροπι κε ντιριζζάμπλια χαθίκανε.

Αποφαςίςανε ι άνθροπι να πετάξυνε ςτο Βορά με καράβι τυ αγέρα—ντιριζζάμπλι. Το ντιριζζάμπλι το έπιαςε μπόρα. Το ντιριζζάμπλι χανότανε. Με το ράδιο ςτίλανε ίδιςι: Γλιτόςτε-μας, χανόμαςτε.

Στο γλίτομα τον ανθρόπον πυ χανόντανε πίγε το παγοθραφςτικό «Κράςιν».

Πάι το παγοθραφςτικό στο μακρινό το Βορά. Όπυ κι' αν ντρανάς, παντύ πάγος, πάγος! Κε όςο μακριά πας, τόςο παχίς ίνε ο πάγος κε τόςο πιο βαριά τον τςακίζι το παγοθραφςτικό.

Στίλανε απτο παγοθραφςτικό αεροπλάνο. Πέτακςε από πάνο απτα παγερά τζόλια κε γίρεβε τυς ανθρόπυς, πυ χάνυντε. Στο ςτερνό ίδανε απτο αεροπλάνο, ότι απάνο στο χιόνι πέφτυνε άνθροπι. Ίτανε ζοντανί, ςαλέβανε. Τυς ρίκςανε φαγί. Δόςανε χαμπάρι με το ράδιο στο παγοθραφςτικό να πάνε γρίγορα να γλιτόςυνε τυς ανθρόπυς. Άρχιςε πάλι το παγοθραφςτικό να πολεμά με τυς πάγυς, ν' ανίγι στράτα.

Στο ςτερνό ο «Κράςιν» έςοςε τυς ανθρόπυς κε τυς γλίτοςε.

Πενίντα μέρες ςκεδόν αφτί ι άνθροπι ζίςανε ανάμεςα στυς πάγυς.

Ι ΖΕΣΤΙ ΤΟΠΙ

Στυς ζεςτύς τόπυς χιόνι δεν έχι καμιά φορά.

Εκί πάντα ίνε ζέςτι κε το καλοκέρι ίνε πολί ζεςτό.

Εκί φιτρόνυνε πολί χοντρά δέντρα. Πάνο ςε τέτια δέντρα κε τα πορικά ίνε πολί μεγάλα.

Μέςα στα όρι ίνε πυλιά κε λογιό-λογιό θεριά: λιοντάρια, τίγρες, ελέφαντες, μαι-

μύδες, φίδια, παπαγάλι.

Στυς ζεστύς τόπυς φιτρόνυνε: λεμόνια, πορτοκάλια, μπανάνες δέντρα καφέ κε δεντράκια τζαγιύ. Εκί τα δέντρα ίνε σκεπαζμένα με φίλα όλο το χρόνο.

Μα ίνε εκί τέτι τόπι, όπυ δε βρέχι με τα χρόνια. Εκί τίποτα δε φιτρόνι ύτε χορτάρι, ύτε δέντρα.

Εκί ίνε έριμο. Εκί ίνε μόνο χυμ κε χυμ.

Ι ΚΑΜΙΛΑ

Στιν έριμο αριά βρίςκις τόπο πυ έχι νερό. Μόνο σιμά στο νερό φιτρόνυνε χορτάρια κε δέντρα.

Σ' αφτά τα εριμοτόπια ι άνθροπι χρισιμοπιύν τιν καμίλα. Ι καμίλα ίνε πολί ιπομονιτικό ζόο. Μπορί να νταγιανέβι κάμποσες, μέρες δίχος νερό κε φαγύρα. Ι καμίλα κυβαλί ανθρόπυς κε γυμάρια.

Ι ΜΑΙΜΥ

Μικρύλι μαιμυδάκι
από τιν Αφρικί
ο νάφτις σε κλυβάκι
κυβάλισε μαζί.

Το λιόνι το μεράκι.
Τι νίχτα δε μπορί
να κιμιθί λιγάκι.
Με λίπι τραγυδί:

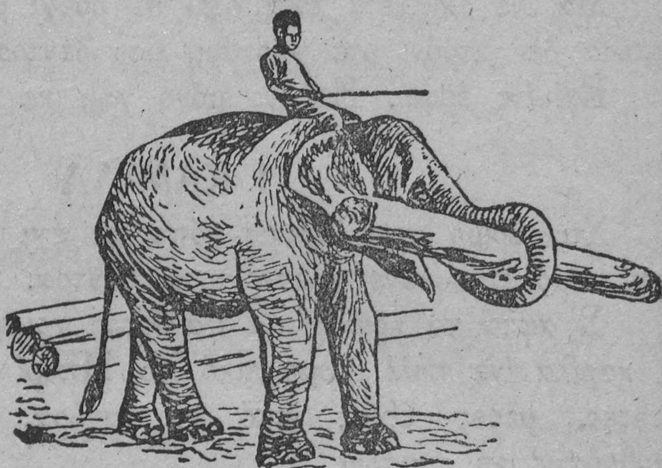
— Στον ίλιο, στα λυλύδια
γελύν ι φιλινάδες.
Χαρύμενα τραγύδια
θα λένε με τακλάδες.

Μπανάνες πια θα βγύνε
στιν όμορφι πατρίδα.
Εκί μαιμύδες ζύνε
κε άνθροπο δεν ίδα.

Ο ΕΛΕΦΑΝΤΑΣ

Ο ελέφαντας ζι μέσα στα όρι τον ζεστόν τόπον.

Ο ελέφαντας ίνε το πιο χοντρό ζόο, μα ο άνθροπος τον ιμέροσε.

Ο ίμερος ελέφαντας ίνε καλός βοιθός τυ ανθρόπυ.

Κυβαλί μεγάλα γυμάρια. Με τιν πολί μεγάλι προβοσκίδα-τυ σικόνι πολί μεγάλα βάρι κε κσεριζόνι μ' αφτίνα δέντρα.

ΤΟ ΠΕΡΑΖΜΑ ΤΥ ΜΙΚΡΥ ΕΛΕΦΑΝΤΑ

Ι κινιγί αβλάιζαν μια ελεφαντίνα. Εκίνι τυς απέφεβγε με το μικρό-τις. Ι οχότνικι χιστάισαν τιν ελεφαντίνα ς' ένα βαθί ποτάμι. Ι ελεφαντίνα άρπακσε το μικρό-τις με τιν προβοσκίδα-τις, βύτικσε στο νερό κε πίγενε κολιμπόντας.

Ο μικρός ελέφαντας φοβίθικε το νερό κε δεν ίκσερε ακόμα να κολιμπάι. Ι ελεφαντίνα όλο τον κερό τον κρατύσε με τιν προβοσκίδα-τις πάνο απτο νερό.

Ίδαν ι οχότνικι, πος ι ελεφαντίνα λιπάτε το μικρό-τις κε άλο δεν τιν αβλάισαν.

Ι ΤΙΓΡΕΣ ΚΕ ΤΑ ΛΙΟΝΤΑΡΙΑ

Στα όρι τον ζεστόν τόπον ζύνε λιοντάρια κε τίγρες. Κε το λιοντάρι κε ι τίγρι ίνε αρπαχτικά θεριά: τρόνε ζόα. Το λιοντάρι ίνε πολί δινατό. Με ένα χτίπιμα τυ ποδαριύ-τυ το λιοντάρι μπορί να σκοτόσι ένα βόδι. Ι τίγρι κι' αφτί ίνε πολί δινατό κι' άγριο θεριό.

Πολί δίςκολο ίνε να φιλάγις το κοπάδι από αφτά τα αρπαχτικά. Μιάζυνε με τι γάτα-μας. Όπος ραντά ι γάτα πάνο στον ποντικό έτςι κι' αφτά ραντύνε απάνο στο κινίγι-τυς.

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΤΟΜ

Στιν Αφρικί φιτρόνυν πάλμες
κε ζύνε όμορφα θεριά,
μα ι ζοί τυ δόλιυ νέγρυ
περνά με βάςανα ςκλιρά.
Κε ο μικρύλις Τομ ποτέ-τυ
χαρά δεν ίδε, δε γελά,
Ο ίλιος κέι το κορμί-τυ
ςτ' αφέντι τι βαριά δυλιά.
Παλάτια έχι ο αφέντις
κ'ι νέγρι ζύνε στι ςκλαβιά
Ι βίτςες ίνε για το νέγρο,
πυ πάντα ςκάφτι κε πινά.

ΜΙ ΛΙΖΜΟΝΑΣ Τ' ΑΔΕΡΦΙΑ-ΜΑΣ

Για το μάβρο-τις πεδί
ι μανύλα τραγυδί:
— Μεγάλοςε πεδί-μυ.
Δεν ίςε μοναχό.
Αδέρφια κι' άλα έχις
στον κόζμο-μας αφτό.
Εςί ςα μεγαλόςις
απτι ςκλιρί ςκλαβιά
γοργά να μας γλιτόςις
με τ' άλα τα πεδιά.
Κιμίςυ με χαρά.

Για το κίτρινο πεδί
ι μανύλα τραγυδί:
Μεγάλοςε πεδί-μυ·
Δεν ίςε μοναχό.
Αδέρφια κι' άλα έχις
ςτον κόζμο-μας αφτό.
Μες' ςτον καπνό, ςτι φλόγα
μαζί-ςυ θα βρεθύν.
Κιμίςυ πια πεδί-μυ,
κιμίςυ Γυ-Αν-Τυν.

Για το άςπρο-τις πεδί
νά ι μάνα τραγυδί:
Γλικά ςε νανυρίζο
πεδί-μυ τριφερό.
Μι λιζμονάς τ' αδέρφια,
πυ ζύνε ςτο ζιγό.
Αντάμα ςα βρεθίτε
ςτι φλόγα, ςτον καπνό,
μαζί-τυς να νικίςις
το βρόμιο τον εχτρό.
Γι' αφτό το νάνι-νάνι
γλικά ςε τραγυδό

ΠΙΟΣ ΘΑ ΜΑΣ ΤΟ ΠΙ;

'Ετρεκσα γοργά στι στράτα
σίμερα ναρθό.
Μα το ντζάπι τυ χοριύ-μας
ίταν θαμαστό,
Κι' ο χιονένιος ανθροπάκος
φτόχινε πολί
Κλέι
Τί κακό τον ίβρε—πιος θα μας το πι;

Ι ΑΝΙΚΣΙ ΣΤΟ ΠΑΡΑΘΙΡΟ

'Οκσο δεν ίνε καλός κερός, κάνι κρίο. Όλα τα δέντρα κε τα χαμόδεντρα ίνε γιμνά. Μα εμίς μέσα στις μποτίλιες με νερό έχυμε ολάκερο παχτζέ, σα νἄνε άνικσι. Ντρανύνε στα παραθιράκια τα χρισά κριντία τυ σκλίθρυ, τα φιλάκια τις πασχαλιάς κε τις φλαμυριάς κε τα κολόδικα φιλάκια τυ καβακιύ.

Κε ςτα κλαδιά τις βιςινιάς απτα μπυμπύκια βγένυνε τα λυλύδια.

ΔΙΧΟΣ ΧΟΜΑ ΜΕΓΑΛΟΣΕ

— Μάμα, δόςε-με καλό κρομίδι, θα το φιτέπςο-ίπε ο Γιώρας.

Χόριςε ι μάμα-τυ ένα καλό κρομίδι. Ο Γιώρας κένοςε νερό μέςα σε γιαλένια μπάνκα κε ςτις άκρες τις μπάνκας έβαλε το κρομίδι.

Ι μανάκα Δάρια κυνάι το κεφάλι-τις κε γελά.

— 'Οι λιβάδα! 'Οι δυλεφτίς! Κρομίδι φίτεπςε μέςα ςτο νερό, δίχος χόμα. Φίλαγε τόρα ςοδιά!

'Ιςτερα απο τρις μέρες το κρομίδι έβγαλε άςπρες μικρές ρίζες ςτο νερό κε πάνο βγίκανε τα βλαςτάρια.

Το χλορό βλαςτάρι απλόνονταν ςτο φος κε σε λογιολογιό μεριές άφιςε φίλα.

Κάθε μέρα πιο δινατά γίνυντε τα φίλα. Πίνυνε απτιν μπάνκα καθαρό νερό ι άςπρες ριζίτςες.

Ο Γιώρας χέρετε.

— Ντράνα, μανάκα, τι λογιό το κρομίδι μεγαλόνι πάνο απτο νερό.

Ντρανά ι μανάκα, κυνάι το κεφάλι-τις κε θαμάζι:

— Οχ, Γιοργάκι, γνοςτικέ-μας. Εγό ος τόρα δεν ίκςερα, ότι το κρομίδι πάνο απτο νερό μεγαλόνι δίχος χόμα.

Ι ΜΕΡΑ ΟΛΟ ΚΕ ΜΕΓΑΛΟΝΙ

Ο ίλιος όλο κε πςιλά ςικόνετε ςτον υρανό κε δινατά χλένι. Το βράδι κάνι αγιάζι κε απτίς στέγες κρέμυντε μακριά τςιτςυλάνια. Χλένι ο ίλιος κε τα τςιτςυλάνια πέφτυνε. Ι μέρες όλο κε μεγαλόνυνε.

Ι πιο μεγάλι νίχτα ίνε ςτιν αρχί τυ χιμόνα. 'Ιςτερα κάθε μέρα ο ίλιος πέρνι απ' αφτίνα λεφτά. Σικόνετε λίγο νορίτερα κε βαςιλέβι λίγο αργότερα.

Κε νά ίρθε κι' ο Μάρτις. Κε στις 21 τυ Μάρτι ι νίχτα γίνετε ίςι με τι μέρα. Κε ι μέρα 12 όρες κε ι νίχτα 12 όρες.

ΤΟ ΧΙΟΝΙ ΛΙΟΝΙ ΠΙΑ

Το χιόνι λιόνι πια.
Ι άνιξι μιρίζι.
Κιλόνε τα νερά
κ' ι γί-μας πρασινίζι.
Γελά ο υρανός,
τ' αιδόνια κελαιδύνε.
Ο ίλιος ίν' ζεστός
κ' ι μπόρες δε φισύνε.

Ι ΑΝΙΚΣΙ ΕΡΧΕΤΕ

'Ερχετε ι άνικσι. Φέρι αντάμα-τις χαςαβέτια: να ςικόςις όλο το παρ, να ςπίρις ςιτιρά.

'Ινε καλά, ίνε χαρά όταν έρχετε ι άνικσι.

Στο κολχόζι-μας τόρα μόνο για τιν ανικςιάτικι ςπορά μιλύνε.

Γλίγορα, γλίγορα να ςπίρυμε να μιν αφίςυμε ύτε μια μέρα.

Ο ςπόρος όλος ίνε έτιμος, παςτρικός, χοντρός. Μα νά, ακόμα δεν ντρανέςαμε τις ςέγιαλκες. Πρέπι γλίγορα να τις εκςετάςυμε, για να μι χάςυμε ύτε μια μέρα για τιν κενύργια ςπορά.

'Ερχετε ι άνικςι, δε φιλάι τον κόζμο ςναγονά.

ΠΑΝΟ ΣΤΟΝ ΠΑΓΟ

'Ελιοςε ο πάγος ςτις άκρες τυ ποταμιύ. Βυίζι, ζζυρυλταέβι το νερό. Ο ένας ο πάγος ανεβένι πάνο ςτον άλο πάγο.

Σίμοςε ένα μεγάλο κομάτι από πάγο κι' απάνο-τυ κά-

θετε ένα ςκιλί. 'Αρχιςε ο πάγος να έρχετε στιν ακροποταμιά κε όλος ο κόζμος ντρανά το ςκιλί.

Το νερό πίρε τον πάγο κε τον έφερε ςτι μέςι τυ ποταμιύ κε όκςο απτο χοριό κλόθι το ποτάμι. Το νερό έφερε τον πάγο στιν ακροποταμιά.

Μόλις το ςκιλί ένιοςε τον πάτο, ράντιςε μέςα ςτο νερό κε γλίγορα βγίκε απτο νερό.

Βγίκε ςτον κςερό τόπο τινάχτικε, κε πος άρχιςε να τρέχι! Μόλις καταςόνανε να το δύνε!

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΑΖΑΙ

Μια μέρα πίγενα με βάρκα ςτο ποτάμι
για να ςορέπςο κςίλα. Τί πολά
τιν άνικςι πυ κατεβάζι το ποτάμι
κιλόντας φυςκομένα τα νερά.
Πιγένο κε ςορέβο. Το νερό φυςκόνι.
Μπροςτά-μυ βρέθικε νιςί μικρό.
Τραβό κυπί κ' ι βάρκα-μυ γοργά ςιμόνι.

Πολύς λαγύς απάνο-τυ ντρανό!
Κυνύνε ι λαγί τα μακριά τ' αφτιά-τυς.
Αρπάζο τότες έναν απτ' αφτί.
Κυμάντα έδοςα στιν άλι τι γενιά-τυς:
Εςίς ορίςτε μέςα μοναχί!
Πιδίςαν ι λαγί ςτι βάρκα φοβιζμένι.
Δεν πρόφταςαν να κάτςυνε καλά.
κε νά μεγάλο ένα κίμα ανεβένι,
βυλιάζι το · νιςί μες' τα νερά.
— Ντρανάτε τόρα!—ίπα τότες ςτυς λαγύς-μυ.
Ν' ακύτε το Μαζάι τον παπύ:
Για να ςας πάρο αν δεν τὄκοφτε ο νύς-μυ,
θα ίςαςτε ςτον πάτο τυ νερύ.
Σαν ίρτα ςτι ςτεριά τι βάρκα-μυ αράζο...
— Πιδίςτε, να μι μίνετε ςτιγμί!
ςτυς ςτραβοπόδαρυς λαγύς-μυ πια φονάζο.
Πιδύν κε φέβγυν όλι-τυς μαζί.
Τυς λέγο:—Πιο γοργά τρεχάτε, μυλοθίτε!
Να μπίτε ςε χαμόδεντρα πιχτά.
Μα το χιμόνα πάλι μπρός-μυ μι βρεθίτε.
Θα ςιμαδέπςο-μπάμ! Θα ςκοτοθίτε... Ααααχ!

ΝΑ ΤΟ ΒΡΙΣ

Πάο, πάο κ'ι αλνάρια δεν έχι λ
κόβο, κόβο κ'έμα δεν έχι λ
πελεκιό, πελεκιό κε πελεκύδια λ
δεν έχι λ.

Ι ΚΑΛΙΑΚΥΔΕΣ ΕΦΕΡΑΝ ΤΙΝ ΑΝΙΚΣΙ

Παντύ φάνικαν μεγάλα κοπάδια καλιακύδες. Το χιμόνα πέρασαν ι καλιακύδες στο Νότο. Πολί σπύδαζαν να γιρίσυνε στο σπίτι.

Τον καλό κερό πετύσανε εκατοντάδες χιλιόμετρα τι μέρα.

Στι στράτα ογράισαν μεγάλο μπυράνι. Δεκάδες, εκατοντάδες, αδίνατα πυλιά μπυλτράισαν κε χάθικαν στι στράτα.

Μπροστά ίρθανε τα πιο δινατά.

Τόρα εκίνα αναπάβυντε. Πρατύνε πάνο στον πάτο κε τον ταράζυν με τις δινατές-τυς μίτες.

ΠΙΟ ΙΝΕ ΑΦΤΟ;

Ίνε μεγάλο κε μάβρο πυλί.
Τρόι τα σκυλίκια, πυ βρίσκι στι γι.
Πιάνι μαμύδια στυ δέντρυ τι φλύδα.
Κι' όνομα έχι αφτό....

Ι ΚΑΡΑΥΛΙ-ΜΑΣ

Πιος μας βοιθάι στον πόλεμο για τι σοδιά;

Ι μυχάτκι φτεροτί καραύλι-μας: χελιδόνια, ποταμίδες, σπίνι σκαθιά, μελισοφάγι κε φλιτζύνια, μαβροπύλια κε πετροχελίδονα.

Νά πιος προφιλάγι τα τζόλια-μας απτυς βρεντίτελυς.

Νά για πιυς κάναμε δινατά σπιτάκια. Νά για πιυς κρεμάσαμε απάνο στι σιμίδα κυφάλες.

Γλίγορα έρχετε ι άνιχσι. Πεδιά, ανταμόστε τα πυλιά.

ΜΑΘΙΜΕΝΟ ΜΑΒΡΟΠΥΛΙ

Ένας γέρο-οχότνικος ίχε ένα μάθιμένο μαβροπύλι, πυ μπορύςε να μιλά. Στο γέρο πιχτά ερχότανε ο μικρός γιος τυ γίτονά-τυ ν' ακύςι το θαμαςτό πυλί. Ο γέρος, τίχενε να ροτίςι:

— Πύ ίςε μαβροπύλι; Κε το μαβροπύλι αμέσος φόναζε: — Εδό ίμε παπύ!

Μια φορά ο παπύς δεν ίτανε ςτο ςπίτι. Μπίκε μέςα το πεδί τυ γίτονα. Νύνιςε ο κατεργάρις να κλέπςι το ςπάνιο πυλί. Άρπακςε το μαβροπύλι κε το έχοςε ςτιν τςέπι-τυ.

Εκίνον τον κερό ίρθε ςτο καλίβι ο παπύς κε ροτά: — Πύ ίςε μαβροπύλι;

— Εδό, παπύ, — φόνακςε με όλι-τυ τι δίναμι απτιν τςέπι τυ κλέφτι.

ΝΑ ΤΟ ΒΡΙΣ

Για τυς κςένυς, πυ θαρθύνε με φτερά,
ςπίτια χτίζυν τα πεδιά.
Δε δυλέβυν για τα ςταροπύλια,
μα τα χτίζυν για τα...

Ι ΓΕΡΑΝΙ ΠΕΤΥΝΕ

Νά ι άνικςι πια ίρθε.
Πρασινίζυν τα κλαδιά.
Να ι γερανί πετύνε.
Κελαρίζυν τα νερά.

Μυςαφίριδες θαρθύνε
κε θα χτίςυνε φολιές
κι' όλι μέρα θα ςκορπύνε
τραγυδάκια κε φονές.

ΙΡΘΕ Ι ΟΜΟΡΦΙ ΑΝΙΚΣΙ

Αιδονίζυνε, χαρύμενα τρέχυνε τ' ανικςιάτικα ποταμάκια, ο καθαρός υρανός ίνε γαλάζιος. Στυς απςιλύς τόπυς, εκί πυ κέι ο ίλιος, φάνικε το χλορό χορταράκι. Το χιόνι βρίςκετε ακόμα στο όρος σε κυμύλια. Κε ντρανάς—κάτο απτο παλιό κατςυφιαζμένο έλατο, φανίκανε ι ανικςιάτικι ανκελιοφόρι. Κε μέςα ςτο όρος κάθε μέρα κενύργια χαμπάρια. Πετύνε κε έρχυντε μυςαφίριδες μακρινί, φονακλάδες χαρύμενι, ετιμάζυντε να χτίςυνε φολιές.

Ο λαγός πυ φτόχινε το χιμόνα απλόθικε στι χαιδεφτική ζεςταςιά τυ ίλιυ, κολοβός, χαιδέβετε, λιζμονά τα κακά τυ χιμόνα, λιζμονά τις μέρες τις πίνας.

Ι ςοβαρί καλιακύδα πρατί στο τζόλι, ςτυς τόπυς όπυ έλιοςε το χιόνι, ςτα χαντάκια.

Με βυιχτό χαρύμενο κοπάδι πετάκςανε κ' ίρθανε στο τζόλι τα μαβροπύλια, για να βρύνε ςκυλίκια κε ςκάθαρυς.

Στις κορφές τον ελάτον ι μπέλκα γρίγορα ςκαρφαλόνι.

Νά, ςικόθικε κ' ι αρκύδα βγίκε ςτα ανιχτά μέρι τυ όρυς, ςφαλνάι τα μάτια-τις απτον ανικςιάτικο ίλιο.

'Ολον το χιμόνα, το μακρινό χιμόνα έπεφτε στι φολιά ι αρκυδίτςα.

Σαν μικρί εργάτες μαρανκί, ι κςιλοφάγι χτιπύνε στο δέντρο. Κε δε χτιπύνε τυ κάκυ, — θα χτιπίςυνε για να βγύνε από λογιο-λογιό μέρι ι ςκάθαρι,—μα κ' ι κςιλοφάγι αφτό θέλυνε.

Απ' άκρι ς' άκρι απλόνετε ι ανικςιάτικι φονί αχερί, χαρύμενι.

'Ιρθε πάλι ι ποθιτί άνικςι.

Πάλι κςίπνιςε ι φίςι.

Ι ΑΝΙΚΣΙ

'Ιρθε παλ' ι άνικςι.
'Ιρθαν τα λυλύδια.
Πράςινα ι γι φορί
κε ανθίζι το κλαρί
κε παντύ χαράς χορί
κε χαράς τραγύδια.

'Ελιοςαν στις κοριφές
τον βυνόν τα χιόνια.
'Ανικς' ι τριανταφιλιά
κε στιν πρότι-τυς φολιά
ίρθαν πάλι τα πυλιά,
ίρθανε τ' αιδόνια.

Ι ΚΑΡΑΥΛΙ

Πίγανε τα πεδιά στις μέλιςες. Σίκοςαν το καπάκι απτο καλάθι κε λένε. Θαμαςτός παπύς! Δε βάζι καραύλι να φιλάγι το μέλι.

Μα ι μέλιςες όλες εδό ίνε.

Ζζυ-ζζυ-ζζυ, ολόγιρα ντρανό.

Ζζυ-ζζυ-ζζυ, θα το πο τυ παπύ.

Ζζυ-ζζυ-ζζυ τι μίτι κεντό.

Κι' από πίςο πιο ίςτερα ακόμα μια τρίτι. Ολάκερο ρόι.

Φοβίθικαν τα πεδιά κε έφιγαν. Καλό ίνε το μέλι μα ι καραύλι ίνε πολί. Πετύνε κε φονάζυνε:

Θα το πο, θα το πο, θα το πο.

Ι ΜΕΛΙΣΙΤΣΕΣ

Μόλις φανίκανε τιν άνικςι στον πάτο, όπυ
έλιοςε το χιόνι, τα πρόιμα λυλυδάκια,
κι' απτο βαςίλιο τυ κεριύ,
απτι μιροδάτι τριπίτςα τις μελόπιτας
πετάι ι πρότι μελιςίτςα.

Πέτακσε στα πρόιμα λυλυδάκια
να μάθι για τιν όμορφι άνικσι:
γοργά, αγαπιμένι μυσαφίρισα,
γοργά θα πρασινίσυνε τα λιβάδια,
θα φιτρόσυνε τα κολόδικα φιλάκια,
θα βγάλι λυλύδια ι μιροδάτι αγριοκερασιά;

ΣΑΝ ΠΙΣ ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΠΣΕΜΑΤΑ, ΑΛΙ ΦΟΡΑ ΔΕ ΣΕ ΠΙΣΤΕΒΥΝΕ

'Ενα πεδί φίλαγε πρόβατα κε σα να ίδε λίκο, άρχισε να φονάζι:—Βοιθίστε! λίκος! λίκος!

Ι χοριάτες τρέκσανε κε ντρανύνε, ότι δεν ίνε αλίθια.

'Ετσι έκανε μια, διο, τρις φορές.

'Ετιχε σταλιθινά ναρθί λίκος. Το πεδί άρχισε να φονάζι:

—Εδό, εδό, γρίγορα, λίκος!

Ι χοριάτες νυνίσανε, ότι πάλι τυς κομπόνι, — δεν πίγανε.

Ο λίκος ντρανά, ότι δεν έχι τίποτα να φοβιθί κε λέφτερα κατάκοπσε όλο το κοπάδι.

ΤΟ ΠΣΑΡΙ

Ετίμασαν τα πεδιά χαρμάχι κε πίγανε στο ποτάμι να πιάσυνε πσάρια. Καθόντανε ολάκερι όρα, μα δεν τσιμπύσε.

Ελάτε να σορέπσυμε τα χαρμάχια κε να πάμε σ' άλο τόπο.

Αρχίσανε να τραβύνε, — μα δε βγένι κι' ο φελός άρχισε να τραβιέτε: Φένετε, πος πιάστικε μεγάλο πσάρι. Ελάτε να τραβίκσυμε όλι αντάμα.

— 'Αιντε, 'Αιντε! Ε, για! Ε, για! Ε, πιά!

Το τραβίκσανε. Μα βγάλανε ένα σκιζμένο τσανκί, πυ όλο μπλέχτικε στο βύρκο. Μορέ πσάρι!

Ο ΙΔΙΟΣ ΙΝΕ ΝΙΚΟΚΙΡΙΣ

Στο χοριό Γιανιςόλι, ζύςε ένας χοριάτις ο Αντρέας. Τον φονάκςανε μια φορά στι ςινεδρίαςι. Τον ίπανε εκί:

— Θίο Αντρέα, έμπα στο κολχόζι.

— Νά τί μυ θέλετε,—λέι ο γέρο Αντρέας, πολί με χριάζετε το κολχόζι-ςας. Στο ςπίτι-μυ εγό ίμε νικοκίρις. Οτι θέλο κάνο. Θέλο δυλέβο—θέλο αναπάβυμε.

'Ετςι κε δεν μπίκε.

'Ιρθε ι άνικςι. 'Ελιοςε το χιόνι. Μάβριςε ο πάτος. Καλός αγέρας έρχετε απ το τζόλι. 'Εζεκςε ο γερο-Αντρέας το άλογο στο αλέτρι. Πάι ν' αλετρίςι το τζόλι-τυ. Μα ο τόπος-τυ ίνε ςκορπιζμένος όλος σε κομάτια: Εδό ένα κομάτι, κε διο χιλιόμετρα μακριά, ακόμα ένα κομάτι.

Αλετρίζι ο γέρο-Αντρέας, πέφτι πάνο ςτ'αλέτρι, δε λιπάτε τυς κόπυς-τυ. Το μεςιμέρι τρέχι στο τζόλι ο Γριγοράκις. Φέρνι στον πατέρα-τυ ένα κομάτι πςομί κε μια μποτίλια κβας.

Κε το άλογο, μόλις ςέρνι τα πόδια-τυ. Το χιμόνα ι φαγύρα ίτανε άςκιμι. Χορτάρι ταραγμένο με άχιρο τυ δίνανε.

Τρόγι ο γερο-Αντρέας κε πάλι στι δυλιά. Μα μοναχόςςυ δε μπορίς να τα βγάλις πέρα.

ΣΤΥΣ ΚΟΛΧΟΖΝΙΚΥΣ

Το ίδιο πυρνό κε στο κολχόζι δυλέβανε. Ακόμα απτο βράδι ίρθανε στο κολχόζι τα τράκτορ. Γοργά το πυρνό δέςανε στο τράκτορ τ' αλέτρι με έκςι ινιά κε τα βάλανε στι δυλιά.

Πάι το τράκτορ μέςα ςτο τζόλι κι' ανίγι ίςια πλατιά αβλάκια.

Το μεςιμέρι φάγανε ι κολχόζνικι. Το κινιτό μαγεριό έφερε ςτο τζόλι ζεςτό φαγί. Φάγανε ι τρακτορίςτες κε πάλι βύικςαν τα τράκτορ κε τζυνάιςαν ςτο τζόλι.

Ος το βραδί αλέτριςαν ένα μεγάλο κομάτι.

ΓΙΑ ΤΙΝ ΚΙΝΟΤΙΚΙ ΠΕΡΙΥΣΙΑ

Ετιμάςανε ςτο κολχόζι ςπόρο για να ςπίρυν. Κενόςανε το ςπόρο ςτ' αμπάρι κε βάλανε το γερο-Στέφανο να το φιλάγι.

Νύνιςαν ι κυλάκι να χαλάςυνε τιν κολχόζικι ςπορά—να κλέπςυνε καναλυγάς το ςπόρο.

Μα τί να κάνυνε για να φίγι απτ' αμπάρι ο γερο-Στέφανος; Νύνιςαν ι ντυςμάνι να δόκυνε φοτιά ςτο ςπίτι-τυ. Μπορί ν' αφίςι τιν κινοτικί περιυςία κε να τρέκςι να γλιτόςι τι δικί-τυ.

'Οπος νυνίςανε έτςι κε κάνανε.

Στέκι ο Στέφανος κε φιλάγι. Νίχτα. Ολόγιρα ιςιχία. 'Ακςαφνα ακύςτικαν φονές απτο μέρος τυ χοριύ. Ντρανά, —φοτιά. Ο κόζμος τρέχι. Το φονάζυνε: —Τρέκςε γλίγορα, Στέφανε, το ςπίτι-ςυ κέετε.

Μα ο γερο-Στέφανος δεν κυνίθικε απτον τόπο-τυ.

Κομποθίκανε ι ντυςμάνι. Δεν πίγε ο γερο-Στέφανος να γλιτόςι το ςπίτι-τυ: Όλο κάικε, μα γλίτοςε το ςπόρο τυ κολχοζιύ.

ΛΟΓΙΑ ΚΕ ΔΥΛΙΕΣ

Έτιχε ένας κυλάκος να γίνι κλαντοβτζίκος ςε κολχόζικο ςκλαντ. Λέι ςτι ςινεδρίαςι:

Πρέπι να πολεμίςυμε να έχυμε μεγάλι ςοδιά ςτο κολχόζι. Πρέπι να ςπίρυμε ςτο τζόλι πελιγμένο ςπόρο.

Μα τί κάνι; Ας τιμαρέπςο τον πελιγμένο το ςπόρο κε ςτι ςέγιαλκα βάζο το δικό-μυ το ταραγμένο. Το κολχόζι δεν ίνε δικό-μυ. Κι' άςκιμο ςπόρο μπορί να ςπίρι. Τον καλό το ςπόρο μπορό να το δόςο ςτα ορνίθια-μυ. Τ' ορνίθι θα φάι το ςιτάρι κε θα γενίςι περιςότερα αβγυλάκια.

'Ετιχε ένας κυλάκος να γίνι αλογάρις ςτο κολχόζι. Λέι ανιχτά ςτο κολχόζι. Τ' άλογα τυ κολχοζιύ πρέπι νάνε χορταζμένα. Πρέπι νάνε όπος πρέπι. Πάντα να ίνε έτιμα για τι δυλιά.

Μα τί κάνι; 'Αςκιμα φαίζι τ' άλογα. Στιν όρα δεν τα ποτίζι κε δεν τα χορτένι με νερό. Κλέβι το γιυλάφι.— Το γιυλάφι θα χριαςτί κε στο ςπίτι-μυ, μπορό κε να το πυλίςο.

'Ετιχε ένας κυλάκος να γίνι τρακτορίςτας.—Λέι:

— Ας αλετρίςυμε το τζόλι πριν αптον κερό-τυ. Ι μπριγάδα-μας ίνε υντάρνικι.

Μα τί κάνι; Μια τι βίδα, μια τι γάικα βγάζι απτο τράκτορ. Χάλαςε το τράκτορ. Δεν μπορί να δυλέβι. Χάλαςε ι δυλιά. Στον κερό δεν τελιόςανε τι δυλιά.

ΕΝΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ ΣΤΟ ΚΟΛΧΟΖΙ

Προί-προί ο αλογάρις πίγε να δόςι ςτ' άλογα γιυλάφι. Τα παχνιά, όπυ ςτεκόντανε τα καλίτερα άλογα ίτανε όφκερα. Τα ςκιλιά ίτανε πςόφια, φαρμακομένα.

'Αρπακςε ο αλογάρις το κεφάλι-τυ φόνακςε:

— Μ' έκαπςαν! Κλέπςανε τα καλίτερα άλογα!

Τρέκςανε ι κολχόζνικι. Τί να κάνυνε;

Μα ο πρόεδρος τυ κολχοζιύ εδό κε πολί κερό ςιμάδεπςε τον Σιλάντι κε τον Πετρόφ. Αν κε μπίκανε στο κολχόζι, μα πάντα κριφά γρινιάζανε για τις κυλχόζικες δυλιές. 'Οταν πιγένανε άςχιμα ι δυλιές τυ κολχοζιύ, αφτί χερόντανε.

Ο πρόεδρος με διο μέλι τυ κολχοζιύ πίγανε ςτο Σιλάντι. Μα δεν ίτανε ςτο ςπίτι. Πίγανε ςτον Πετρόφ. Μα κι' αφτός δεν ίτανε ςτο ςπίτι. Μορέ δυλιά. Τα καλίτερα άλογα χαθίκανε, χάθικε ο Σιλάντις, χάθικε ο Πετρόφ.

Αρχίςανε να τυς γιρέβυνε. 'Ιςτερα από λίγο κερό ίβρανε το Σιλάντι κε τον Πετρόφ κι' αντάμα-τυς κε τ' άλογα. Γιρίςανε τ' άλογα ςτο κολχόζι κε το Σιλάντι κε τον Πετρόφ τυς δόςανε ςτο δικαςτίριο.

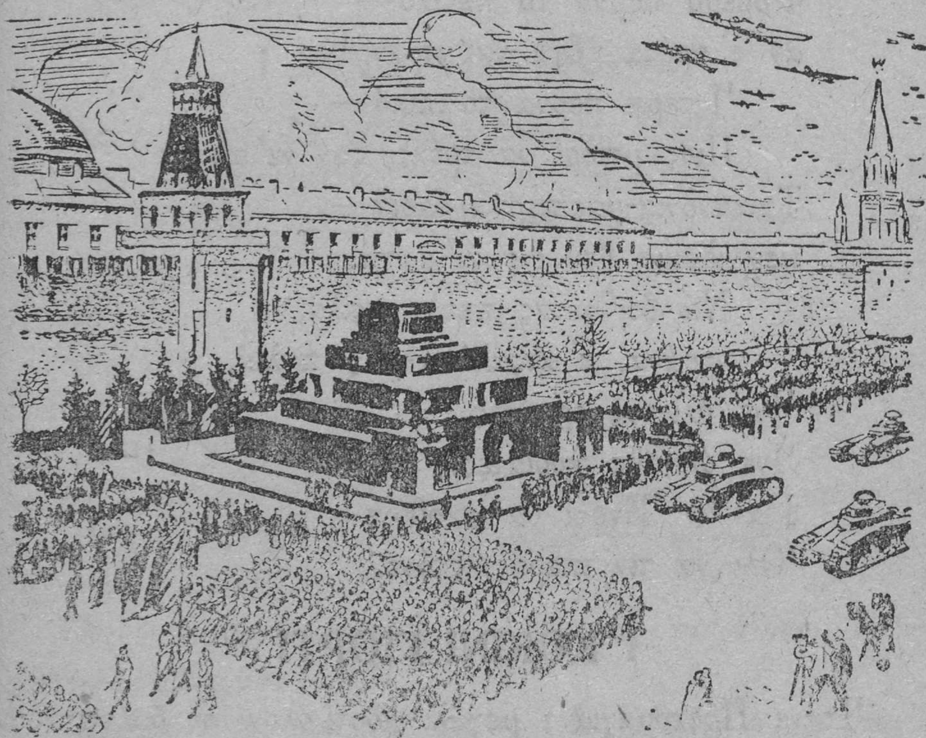
ΤΥ ΚΛΕΦΤΙ ΤΟ ΚΑΠΕΛΟ ΚΕΕΤΕ

Σ' ένα χοριό ένας χοριάτις έχαςε τα καπίκια-τυ.

Σορεφτίκανε ι χοριάτες κε άρχιςαν να νυνίζυνε, πός να βρύνε τον κλέφτι.

'Ακςαφνα ένας φονάζι:—Αδέρφια, τυ κλέφτι το καπέλο κέετε.

'Ενα πεδί άρπακςε το καπέλο-τυ! 'Ολι τότε μάθανε, ότι αφτός ίνε ο κλέφτις. Από τότε κι' άρχιςαν να λένε: Τυ κλέφτι το καπέλο κέετε.

Ι ΠΡΟΤΟΜΑΓΙΑ

Ι ςτράτα ταραγμένι
βυίζι κε βροντά.
Σα χίμαρος διαβένι
ο κόζμος-μας περνά.

Ι χόρα ςτολιζμένι,
χαρύμενι γελά.
Σα χίμαρος διαβένι
ο κόζμος-μας περνά.

Ο ΜΙΤΙΑΣ ΣΤΙ ΓΙΟΡΤΙ

Ο Μίτιας βγίκε με το ςκολιό-τυ ςτι ςτράτα ν' απαντίςι τον Κόκινο ςτρατό.

Πετάκςανε τα αεροπλάνα, ακύςτικε μυςικί. Νά περνά ο ςτρατός: το πεζικό το ιπικό. Περάςανε κανόνια, ςερθίκανε τα τανκς. 'Ολι φονάκςανε. «Ζίτο». Κε ο Μίτιας αντάμα φόνακςε. Πολί τυ άρεςε ο Κόκινος ςτρατός!

Ι ΠΑΡΑΤΑ

Φοβερό περνά το πεζικό—
αν ς' αρέςι, έβγα να ντρανό!
'Ιςτερα περνά το ιπικό—
Πιος μπορί να τρέκςι ςαν κι' αφτό;
Τα κανόνια-μας περνύν βαριά—
πεχνιδάκια δεν ίνε κι' αφτά.
Νά βυίζοντας πετύν πςιλά,
ντράνα, τ' ατςαλένια-μας πυλιά.
'Ινε όλι-τυς εργάτες.
'Ινε όλι-τυς χοριάτες.
Για τιν 'Ενοςι θα ςικοθύνε
'Ολι να τιν ιπεραςπιςτύνε.

Ι ΚΟΚΙΝΙ ΓΙΟΡΤΙ

'Ιτανε Προτομαγιά ι μεγάλι γιορτί όλον τον δυλεφτάδον.

Ι μάνα φόρεςε τι μικρί Μαρύςα με κόκινο φυςτάνι κι' ο πατέρας τιν πίρε ςτο δρόμο.

Πολίς-πολίς κόζμος πίγενε ςτι ςτράτα με κόκινες ςιμέες. Σ' όλα τα ςπίτια κιματίζανε ι κόκινες ςιμέες.

Βλέπι ι Μαρύςα όλα γίρο κόκινα κε νυνίζι: Σίμερα ίνε κόκινι γιορτί.

ΑΠΤΟ ΧΟΡΙΟ ΣΤΙΝ ΠΟΛΙ

Σε μακριά κε ςκονιζμένι στράτα
με τα τραγύδια πάι το ομπόζι
κε κυβαλί ςιτάρι για τιν πόλι,
πυ ςτέλνι ςτυς εργάτες το κολχόζι.
Κε όλι κςέρυνε καλά, πος πρέπι
ςτις πόλες-μας να ςτίλυμε ςιτάρι.
Αν ο εργάτις θάνε χορταζμένος,
κομπάιν, τράκτορ το χοριό θα πάρι.

Ι ΠΟΛΙ ΣΤΟ ΧΟΡΙΟ

Ας ντρανύμε, δε χόθικε ι πόλι στι χοριάτικι καλίβα;

Νά ι λάμπα με το γιαλί, με το νκάζι μέςα-τις, ίνε απτιν πόλι. Κε ι ποςύντα; Αν ίνε από μέταλο — ίνε όλι απτιν πόλι, μα τιν κςιλένια κε τιν πίλινι, τις κάνυνε ςτο χοριό.

Θα κάτςυμε τόρα στο τραπέζι κε θα πιύμε τςάι. Εδό, εςίς μόνι-ςας θα πίτε, τί φέρανε απτιν πόλι. Ας πάμε ςτο μαντρί, κάτο απτι ςτέγι. Νά το τςεκύρι, ι κόςα, το αλέτρι, ι μιχανές: ι μολοτίλκα, ι βέγιαλκα, ι ςέγιαλκα κι' άλα. 'Ολες ίνε απτιν πόλι κι' όλες τις κάνανε ι εργάτες τις πόλις.

Ας ντρανύμε ςτο ςελ-ςοβιέτ, ςτιν τζιτάλνια. Παντύ απάνο-μας ντρανά ι πόλι.

Ακόμα κι' ο δάςκαλος απτιν πόλι ίρθε, κι' ο γιατρός, κι' ο αγρονόμος. 'Ολι αφτί ςτιν πόλι μαθένανε.

Στις πόλες τιπόνυντε βιβλία, ζζυρνάλια κε γαζέτες. Απ' αφτές μπορύμε να μαθένυμε τί γίνετε ςτι χόρα-μας κε πός ζύνε ι άνθροπι ςτις άλες χόρες.

Απ' αφτές μπορύμε να μάθυμε πός να καλιτερέπςυμε το ζίςιμο κε να οργανόςυμε το νικοκιριό-μας.

Το χοριό με ι ιπόλι τόνα τάλο βοιθύνε. Το χοριό με ι ιπόλι χριάζετε τόνα στ' άλο.

ΖΖΥΡΝΑΛ ΜΕ ΤΙΝ ΠΟΣΤΑ

Ο Μίτιας ζύςε στο χοριό. Μόλις τόρα γίριςε απτο ςκολιό. 'Ακςαφνα άνικςε ι πόρτα. Μπίκε ο ποςταλιόν.

— Εδό ζι ο Μίτιας Γαγύτ;

Ι μιτέρα-τυ αναςτένακςε.

— Πάλι κάπυ γιαλί θα τςάκοςε.

— Τί γιαλί;—θάμαςε ο ποςταλιόν.—Νά ένα ζζυρνάλι γι' αφτόνα.

— Για τον Μίτια; Μπορί να μιν ίνε γι' αφτόνα;

— Νά τι γράφι. Για το Μίτια Γαγύτ, Κριβάγια ύλιτςα, ςπίτι νύμερο 7.

Ο ποςταλιόν έφιγε. Ο Μίτιας άρπακςε το ζζυρνάλι, άρχιςε να τρανά τις καρτίνες κε να διαβάζι.

— Μα από πύ με κςέρυνε ςτι Μόςχα; Στ' αλίθια ι ςιγραφιάδες για μένα γράφανε κε στο τιπογραφίο τιπόνανε το ζζυρνάλι;

Το μεςιμέρι στο φαγί ο Μίτιας ρότιςε τον πατέρα-τυ.

— Πατέρα εμένα κε ςτι Μόςχα με κςέρυνε;

— Κε βέβεα! Μόνο για ςένα νυνίζυνε όλι. Γέλαςε ο πατέρας.

— Μα από πύ κςέρυνε τιν αντρέςα-μυ ςτι Μόςχα;

— Δεν κςέρο εγό, πεδάκι-μυ, πιος ςΰκανε αφτό το καλό. Κάπιος θάδοςε τιν αντρέςα-ςυ. Αλιότικα ι πόςτα δε θα ςυ τόφερνε.

— Πατέρα, μίπος ι πόςτα το κυβαλά; Ο ποςταλιόν τὄφερε πεζά.

— Τιν πόςτα μας τι φέρανε με το ςιδερόδρομο.

— Μα από πυ με κςέρι ο ςιδερόδρομος.

— Κι' ο ςιδερόδρομος δε ςε κςέρι. Στιν κοντόρα κολνύνε απάνο ςτο ζζυρνάλι τις αντρέςες με χαρτάκια. 'Ιςτερα τα δίνυνε ςτιν πόςτα. Εκί μιράζυνε τιν πόςτα κε τι ςτέλυνε με το ςιδερόδρομο ςε λογιο-λογιό τόπυς. Νά κε ςτιν αντρέςα-ςυ το φέρανε, όπος έδιχνε το κονβέρτο.

Μόνο τιν αντρέςα πρέπι να τι γράφις ςοςτά.

ΘΑ ΣΟΣΙ;

Πέτακςε μια οτκρίτκα ο Νικίτας στο κυτί με τέτια αντρέςα:

Στο χοριό, πίςο απτο ποτάμι, ςτιν παλιά χάτα—στον παπύ—Ιγνάτι.

ΤΑ ΠΕΔΙΑ

— Μα γιατί πιγένυν τόρα
στο ςκολιό πολά πεδιά;
— Γιατί
νέα ζίςι θέλυν
νἄχυν τα πεδιά-μας πια.
Ο Γιανάκις
τρακτορίςτας,
ο Κοςτάκις
μαςςινίςτας,
κι' ο Λυκάς ο πιονέρος
θε να γίνι
ινζενιέρος.
Τρακτορίςτας στο κολχόζι,—
ςκάφτυν τράκτορ στο κολχόζ.

Οδιγός στο παροβόζι,—
πάι γοργά το παροβόζ.
Φάμπρικα να χτίςυν θέλυν,—
ινζενιέρι ίρθαν πια.
Νά γιατί
πιγένυν τόρα
στο ςκολιό.
πολά πεδιά.

ΕΜΙΣ—ΕΔΟ, ΕΣΙΣ—ΕΚΙ

Ζαβόντι νέο χτίςανε
ςτιν πόλι-μας ςιμά
κε όλι τόρα έχυνε
υντάρνικι δυλιά.

Ι ΕΡΓΑΤΕΣ:

Παλέβυμε να φτιάςυμε,
πριν νἄρτι ι ςπορά,
πολές κενύργιες ςέγιαλκες
κε τράκτορα πολά.

ΤΟ ΠΑΡΟΒΟΖΙ:

Πετύςα κε κυβάλιςα
να ςπίρυν τα χοριά
πολές κενύργιες ςέγιαλκες
κε τράκτορα γερά

Ι ΚΟΛΧΟΖΝΙΚΙ:

Στιν πόλι δε θα ςτίλυμε
το τρένο αδιανό.
Καρτόπλες θα φορτόςυμε
πςομί κε χιρινό.
Εργάτες κε
κολχόζνικι!
Εμίς—εδό,
εςίς,—εκί
Για ένα πλάνο όλι-μας
δυλέβυμε μαζί.

Стат. форм. 75x105. 4½ печ. лист. Тираж 3000 экз.—142,500 знаков.
Міськліт від 14/XI-33 р. № 5|Г. Маріуполь, держдрукарня. Зам. № 6913.